

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda evlərin
qiyməti kəskin
bahaləşacaq -
səbəb
yazısı səh.11-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 14 may 2025-ci il Çərşənbə № 82 (8692) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

İstanbul danışıqları - sabah masada kimlər olacaq?

Putin ona görə Səudiyyə Ərəbistanını seçmədi ki...

yazısı səh.6-də

PKK-nın ləğvinə ABŞ-dan müəmmalı reaksiya

yazısı səh.7-də

Azərbaycanın Latın Amerikası ilə fəallaşan diplomatiyası

yazısı səh.8-də

Paşinyan yenə "ağa" axtarışında

yazısı səh.9-də

"Son zəng"lə bağlı məktəblərə xəbərdarlıq

yazısı səh.13-də

"Sabah peşman olanlar..." mesajının şifrələri

yazısı səh.10-də

Qazağın anklav kəndi Azərbaycana qaytarılır

yazısı səh.5-də

Ararat Mirzoyanı öldürmək istəyiblər

yazısı səh.5-də

Səbiq diplomat daha 2 ay həbsdə qalacaq

yazısı səh.3-də

Hindistanın boykot taktikası özünə ziyanlıdır

yazısı səh.10-də

Makronun liderlər konseyinə Bakı dəvət olunubmu?

yazısı səh.7-də

Paytaxt məktəblərində narkoloji test aparılacaq?

yazısı səh.13-də

SÜLH SAZİŞİNDƏ "BÖYÜK TƏNƏFFÜS"

Bakı-İrəvan danışıqları dalanda: sülh mətni hazırdır, amma qarşı tərəf iki tələbi icra etmir; bu gecikmə kimlərə sərf edir?

Plastik cərrahların iri pullar uğrunda yeni savaşı

Lisensiyası ləğv edilənlərin istinad etdiyi 48-ci maddə nədir?; **Səhiyyə Nazirliyi:** "Narazılar məhkəməyə müraciət edə bilər..." yazısı səh.3-də

Saleh Səmədov

İmişlidə SSRİ bayrağı və "Georgi lenti" aranı qatdı

yazısı səh.10-də

Yashar Gülərin Bakı səfəri - üç mühüm səbəb

yazısı səh.4-də

Soygu Azərbaycan TŞ-nin katibini Moskvada gözləyir

yazısı səh.12-də

Prezident Okay Məmiş qəbul etdi

Prezident İlham Əliyev mayın 13-də Türkiyənin Milli Təhlükəsizlik Şurasının baş katibi Okay Məmiş qəbul edib.

Dövlət başçısı Okay Məmişin Türkiyə Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Şurasının Baş katibi təyin olunmasından sonra ilk səfərini ölkəmizə etməsinin əhəmiyyətinə toxunub və bu səfərin uğurlu olacağına ümidvarlığını bildirib.

Okay Məmiş də öz növbəsində bu vəzifəyə təyin olunmasından sonra ilk səfərini qardaş Azərbaycana etməsindən məmnunluğunu diqqətə çatdırıb.

Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə qardaşlıq və müttəfiqlik əlaqələrinin dərinləşməsindən məmnunluq ifadə olunub. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan arasında səmimi münasibətlərin əməkdaşlığımızın daha da genişlənməsi işinə böyük töhfə verdiyi vurğulanıb.

Görüşdə ölkələrimizin bütün istiqamətlər üzrə, o cümlədən təhlükəsizliklə bağlı məsələlərdə uğurlu qarşılıqlı fəaliyyəti qeyd edilib. Xatırladaq ki, daha əvvəl Məmiş Təbii Fəlakət və Fövqəladə Halların İdarə Edilməsi Agentliyinin rəhbəri olub. O, MTŞ baş katibi vəzifəsinə bu ilin fevral ayında təyin olunub.

60 zəvvarı aldadan qadın barədə həbs qərarı

Turizm sahəsində çalışan Leyla İbrahimovanın törətdiyi dələduzluq cinayətlərinə görə həbsi ilə bağlı iddialara aydınlıq gətirilib.

DİN-in mətbuat xidmətinin əməkdaşı Elburus İbrahimov

bildirib ki, sosial şəbəkələrdə L.İbrahimovanın həbsi ilə bağlı barəsində şəxsi mülahizələrə əsaslanan iddialar onun törətdiyi cinayət əməlləri ilə uzlaşmır, 60 nəfər zərərçəkmiş var və onların hər biri vurulan maddi zərərin geri qaytarılmasını tələb edir.

Əvvəllər 6 nəfərə qarşı törətdiyi dələduzluq əməllərinə görə təqsirli bilinərək azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş İbrahimova Leyla Rəhif qızı özünü turizm xidməti göstərən "Romance Travel" şirkətinin rəhbəri kimi təqdim edib 51 nəfər zəvvarın ziyarətə gəlmələri üçün 8880, Amerika-ya və digər ölkələrə səyahət üçün, eləcə də viza işlərinin təşkilinə görə ayrı-ayrı şəxslərdən 5600, 2120, 1797, 6000, 2202, 3500, 2780, 5858 manat pulu alıb verdiyi vədlərə əməl etməyərək 9 nəfərin 38737 manat məbləğində pulunu ələ keçirməklə dələduzluq etməkdə təqsirləndirilib.

Vətəndaşların şikayətləri əsasında Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin İstintaq və Təhqiqat İdarəsində faktla görə Cinayət Məcəlləsinin dələduzluq maddəsi ilə cinayət işi başlanılaraq L.İbrahimova barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Oğurluğun cəzası sərtləşdirilir

İclasının gündəliyinə daxil edilən Cinayət Məcəlləsinə təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapıb.

Layihəyə əsasən, oğurluq, yeni özgənin əmlakını gizli olaraq talamaya görə üç yüz altmış saatdan dörd yüz səksən saatadək ictimai işlər və ya iki ilədək müddətə islah işləri və ya iki ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılacaq.

UNICEF-in Azərbaycandakı nümayəndəliyi bağlanır

zur (Iryna Mazur) təsdiqləyib.

Bildirilib ki, UNICEF-in Azərbaycandakı fəaliyyəti qarşıdakı aylarda mərhələli şəkildə dayandırılacaq. "UNICEF Azərbaycanda tərəfdaşlarla əməkdaşlığı regional ofisi və baş qərargahı vasitəsilə davam etdirəcək", - o əlavə edib.

Qeyd edək ki, UNICEF dünyanın 190 ölkəsində uşaq hüquqlarını dəstəkləyən və qoruyan təşkilatdır.

UNICEF-in Azərbaycan-dakı nümayəndəliyinin fəaliyyəti dayandırılacaq. Bu barədə məlumatı "Report" a UNICEF-in Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Kommunikasiya İdarəsinin regional rəhbəri İrina Ma-

Sumqayıtda "Bayraktar" istehsal ediləcək

"Bayraktar Texnoloji Azərbaycan" MMC-yə İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyində olan Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının rezidenti statusu verilib.

Bakupost.az xəbər verir ki,

bununla da parkın rezidentlərinin sayı 39-a çatıb. Məlumatla görə, şirkət sənaye parkının ərazisində "Pilotsuz uçuş aparatları istehsalı" layihəsini həyata keçirəcək.

Xatırladaq ki, Azərbaycan

Müdafiə Nazirliyi və Türkiyənin "Baykar" şirkəti arasında 2023-cü ildə imzalanan niyyət protokolu Azərbaycanda pilotsuz uçuş aparatlarının birgə istehsalına dair əməkdaşlığı nəzərdə tuturdu.

Hökumət parlamentdə nə vaxt hesabat verəcək?

Hökumətin parlamentə hesabat verməsi ilə bağlı qanunda dəyişiklik edilir. Nazirlər Kabineti artıq martın 31-dək Milli Məclisə hesabat verməli olacaq.

Məsələ ilə bağlı "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə etimad məsələsinin həll edilməsi hüququnun əlavə təminatları haqqında" Konstitusiyaya Qanununa dəyişiklik ediləcək.

Qanunun birinci maddəsində deyilir ki, Nazirlər Kabineti hər il Milli Məclisin yaz sessiyasının beşinci iclasında Nazirlər Kabinetinin fəaliyyəti haqqında hesabat verir.

Dəyişikliyə əsasən, artıq Nazirlər Kabineti hər il martın 31-dək Nazirlər Kabinetinin fəaliyyəti haqqında hesabat verəcək.

Qanun layihəsi mayın 16-da keçiriləcək iclasda müzakirə ediləcək.

Bu şagirdlər də imtahan verəcək

4-6-cı sinif şagirdləri üçün monitoring imtahanları keçiriləcək.

Bakupost.az xəbər verir ki, bu barədə Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Eşqi Bağirov jurnalistlərə açıqlama verib. Onun sözlərinə görə, monitoring imtahanlarının keçirilməsində əsas məqsəd tədrisin keyfiyyətini qiymətləndirməkdir.

Eşqi Bağirov bildirib ki, imtahanlarda 310 mindən çox şagirdin iştirakı nəzərdə tutulur. Bu il ilk dəfə olaraq 10 minə yaxın şagird imtahanları elektron formada verəcək.

Prezident sərgi ilə tanış oldu

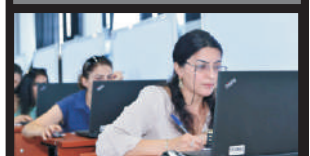
Prezident İlham Əliyev mayın 13-də Bakı Ekspo Mərkəzində XXX Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "InterFood Azerbaijan" və XVIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro" sərgiləri ilə tanış olub.

Yeni hərbi prokuror təyinatı

Azərbaycanda yeni hərbi prokuror təyin edilib. Bu barədə Prezident İlham Əliyev sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Bəhrüz Əhmədov baş prokurorun müavini - Azərbaycanın hərbi prokuroru təyin edilib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəlki hərbi prokuror Xanlar Əliyevin səlahiyyət müddəti ötən ay başa çatıb.

Müəllimlərin sertifikatlaşdırma imtahanının vaxtı bilindi

Müəllimlərin bu il üzrə ilkin və təkrar sertifikatlaşdırma prosesinin təşkilinin 18-25 iyunda olması nəzərdə tutulur. Bunu Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin (MÜTDA) direktoru Eşqi Bağirov jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Onun sözlərinə görə, bu günün sonuna qədər müəllimlərin şəxsi kabinetlərinə sertifikatlaşdırmanın keçiriləcəyi vaxt və məkanla bağlı məlumatın göndərilməsi planlaşdırılır.

Tərtərdə dəhşətli cinayət

Mayın 13-də saat 10 radələrində Tərtər rayonu, Poladlı kənd sakini 1990-cı il təvəllüdlü Hafizə Rzaevanın yaşadığı evdə öldürülməsi barədə rayon prokurorluğuna məlumat daxil olub.

İlkin araşdırmalarla 1957-ci il təvəllüdlü Şəhriyar Hüseynovun aralarında yaranmış mübahisə zamanı bıçaqla xəsarətlər yetirərək gəlini Hafizə Rzaevanı qəsdən öldürməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Faktla bağlı rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin üzrə 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Şəhriyar Hüseynov iş üzrə şübhəli şəxs qismində tutulub.

Modern.az-ın məlumatına görə, Şəhriyar Hüseynovun oğlu Bakıda işləyir, gəlini iki uşağı ilə birlikdə onunla yaşayırmış. Cinayətin namus üstündə baş verdiyi bildirilir.

Plastik cərrahların böyük pullar uğrunda yeni savaşı

Lisensiyası ləğv edilənlərin istinad etdiyi 48-ci maddə nədir?; **Səhiyyə Nazirliyi:** "Narazılar məhkəməyə müraciət edə bilər..."

Lisensiyası ləğv edilən plastik cərrahların ölkə rəhbərliyinə müraciət etmələri barədə məlumat vermişdik. Bu barədə hazırda ABŞ-da yaşayan jurnalist Qənirə Atəşova məlumat yayıb.

"2011-ci ildən əvvəl Azərbaycan rezidentura təhsili mövcud olmayıb və plastik cərrahiyyə ilə ümumi cərrahlar ixtisasartırma yolu ilə qanuni şəkildə məşğul olurdular. Bu həkimlərin fəaliyyətləri o dövrün qanunlarına tam uyğun olub. Lakin son araşdırmalarda saxta yollarla sertifikat alanlarla yanaşı, həmin qanuni təcrübəyə sahib həkimlərin də sənədlərinin ləğvi haqlı narazılığa səbəb olub. Ona görə də onlar AR Mülki Məcəllənin 7.3-cü maddəsinə əsaslanaraq pozulmuş hüquqlarının bərpası üçün ölkə rəhbərinə müraciət ediblər", - deyir Qənirə Atəşova bildirib.

Lisensiyası ləğv edilənlər müraciətlərində yazırlar: "2011-ci ildən əvvəl ali təhsilini başa vurmuş və rezidentura ilə plastik cərrahiyyə ixtisasının mövcud olmadığı dövrdə ümumi cərrah kimi məzun olmuş, lakin illərdir plastik cərrah kimi fəaliyyət göstərən həkimlərdir. Mövcud qanunvericiliyə əsasən, ixtisas dəyişməsinə icazə verilir (maddə 48), lakin Səhiyyə Nazirliyinin 24.01.2025-ci il tarixli əmri ilə qəbul olunmuş qərara əsasən, 10-15 illik təcrübəyə malik olan biz plastik cərrah kimi fəaliyyət göstərən ümumi cərrahların

qanunla verilmiş sertifikatları ləğv olunaraq məhdudiyyətlər qoyulmuşdur və bizə təklif olunan cərrahi status bizim bundan sonrakı peşə fəaliyyətimizə uyğun gəlmir".

Xatırladaq ki, bir müddət əvvəl Səhiyyə Nazirliyi, Baş Prokurorluq, DİN və Təhsil Nazirliyindən ibarət Xüsusi Təftiş Komissiyaya müraciət edən 82 estetik cərrahdan yalnız 42-si fəaliyyətə rəsmi icazə alıb. Qalan 40-a yaxın tanınmış cərrah isə gözlənilmədən siyahıdan kənarda qalıb. Ən maraqlısı odur ki, icazə ala bilməyənlər arasında tanınmış, illərlə estetik əməliyyatlar edən və saysız-hesabsız reklamla ad qazanan cərrahlar da var.

"Plastik cərrahiyyə üzrə klinik protokollar hazırlanır".

Bu barədə "Teleqraf"-ın sorğusuna cavab olaraq Səhiyyə Nazirliyindən məlumat verilib. "Səhiyyə Nazirliyi Tibb Müəssisələrinin Akkreditasiyası və Keyfiyyət Nəzarət Mərkəzindən verilən məlumata görə, hazırda klinik protokolların hazırlanması üzərində işlər aparılır. Protokolların bir qisminin cari ilin sonunadək yekunlaşdırılması və təsdiq edilməsi nəzərdə tutulub", - məlumatda deyilib.

Qeyd edək ki, ötən il Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzindən bildirilmişdi ki, plastik cərrahiyyə və oftalmologiya üzrə klinik protokollar yoxdur. Nəzərə alsaq ki, plastik cərrahiyyə həm də böyük pulların dövr etdiyi sahədir. O zaman kim haqlı, kim haqsızdır?

Tanınmış plastik-rekonstruktiv cərrah Vəqif Qələndərin sözlərinə görə, əvvəllər bu sahə ilə qeyri-peşəkarlar da məşğul olurdusa, Səhiyyə Nazirliyi nəzdində fəaliyyət göstərən komissiya kimlərin bu ixtisasa uyğun olduğunu müəyyənləşdirib və bundan sonra müəyyən qədər problemlərin qarşısı alınacaq: "Təftiş Komissiyası bütün detalları yoxlayıb - beş illik rezidentura keçib-keçmədiyi, hansı ixtisas üzrə təhsil alındığı, xarici təhsilin mötəbərliyi, transkriptlər və s. Əgər xaricdə oxuyublarsa, həmin ölkədən təhsil sənədləri tələb olunub. Ola bilər, bəziləri hələ sənədlərini təqdim edə bilməyiblər. Bu da nəzərə alınıb. Səhiyyə Nazirliyinin saytında qeyd olunub ki, 42 nəfər plastik cərrah kimi fəaliyyət göstərə bilər. Komissiya qərəzsiz çalışıb - dörd müxtəlif qurum yoxlama aparıb. Uyğun olanlar bu sahədə işləyə biləcəklər. Mənim də sənədlərim yoxlandı,

heç kim diqqətdən kənarda qalmayıb. Bəlkə də proses hələ davam edir".

Səhiyyə Nazirliyindən "Yeni Müsavat"a ilk olaraq klinik protokollar barədə məlumat verilib. Qeyd edilir ki, klinik protokol hər hansı nozologiya və ya sindrom zamanı düzgün yardım göstərilməsi ilə bağlı qərar qəbul etməkdə həkimə kömək edən tövsiyələr toplusudur. Klinik protokolların tərtib edilməsində məqsəd ən son elmi tədqiqatların nəticələrini gündəlik praktikaya tətbiq etmək, tibb işçilərini pasiyentə rasional yardım göstərməkdə kömək edəcək vəsaitlə təmin etmək və tibbi xidmət göstərilməsində yüksək standartlara nail olmaqdır. Klinik protokollar həkimlərə seçim imkanı verir və hər hansı klinik situasiyada necə hərəkət etməklə bağlı istiqamətverici rol oynayır: "Klinik protokolların səmərəliliyini təmin edən əsas cəhət, onların tərtib edilməsinin sübutlu təbabət prinsiplərinə əsaslanmasıdır, yeni mövcud olan ən keyfiyyətli klinik tədqiqatların təqdim etdiyi ən etibarlı sübutlardan istifadə olunmasıdır. Protokolların hazırlanması ciddi və məsuliyyətli iş olub, ölkənin bütün elmi-tibbi potensialından istifadə edilməsini, prosesin bir mərkəzdən idarə olunmasını və dünyada qəbul edilmiş meyarlara uyğun şəkildə aparılmasını nəzərdə tutur".

Ramiz Vəliyev

Sabiq diplomat daha iki ay həbsdə qalacaq

Bir müddət əvvəl diplomatiya sistemindən uzaqlaşdırılmış "Çaqqal" ləqəbli Ramiz Vəliyevin həbs müddəti uzadılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Ramiz Vəliyev Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti (DTX) tərəfindən həbs edilib. DTX-nın təqdimatı əsasında Səbail Rayon Məhkəməsi Vəliyev barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbirinin müddətini daha 2 ay uzadıb.

Bildirilir ki, "kiçik adam sindromu"ndan əziyyət çəkdiyi iddia edilən bu şəxs saxta yollarla Birinci Qarabağ müharibəsinin qazisi kimi 90-cı illərin sonunda - XİN-in dərəcəbəylik dövründə bu sistmə qoşulmağa nail olub. Diplomatiya sistemindən bir dəfə uzaqlaşdırılsa da, R. Vəliyev sonradan yenidən bərpa edilərək öz əməllərini davam etdirib.

Onun diplomatiya sisteminə çalışaraq xaricə, o cümlədən "söyüş müxalifəti" nə məlumat ötürən şəxslərdən biri olduğu da deyilir. O, hətta şəxsən yaratdığı şəbəkənin fəaliyyətini kurasıya edib. COP29 dövründə də ölkədəki ictimai-siyasi proseslər barədə xaricdəki "söyüş müxalifəti" ilə əlbir olaraq kompromatlar ötürüb. Vəliyev bir müddət də Livanda səfirlikdə işləyib.

Qeyd edək ki, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməkdə şübhəli bilinən Ramiz Vəliyev hazırda həbsdə olan vəkil Adəm Məmmədovun əmisidir.

Sığorta Agentliyinin direktoru məhkəmə zalından həbsə getdi

Nizami rayon Dövlət Sığorta Agentliyinin sabiq direktoru Elmar Qasımovun cinayət işi üzrə məhkəmənin yekun prosesi keçirilib. APA xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Rəsim Sadıxovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub.

Hökmə əsasən, Elmar Qasımov 3 il müəyyən vəzifə tutmaq hüququndan məhrum edilməklə, 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası təyin edilib. O, məhkəmə zalında həbs olunub.

Qeyd edək ki, ittihamə görə, təqsirləndirilən Elmar Qasımov öz vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edərək müxtəlif şəxslərlə bağlı Dövlət Sığorta Agentliyinə ümumilikdə 288 min manat maddi ziyan vurub. E. Qasımov iş üzrə özünü təqsirli bilmədiyini bildirib.

Dövlət Sığorta Agentliyi nümayəndəsi təqsirləndirilən şəxsə qarşı 1 milyon 90 min manatlıq mülki iddia qaldırıb. Bildirilib ki, mülki iddianın 288 min manatı dəymiş ziyan, qalan hissəsi isə cinayət tərkibi olmayan dəymiş ziyandır.

İş üzrə Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti zərərçəkən kimi tanınıb.

Nazirlikdən eyni zamanda son dövrlər qalmaqallara səbəb olan, adı siyahıda olmayan plastik cərrahlarla bağlı məsələyə də münasibət bildirilib: "Xüsusi Təftiş Komissiyasının qərarlarına müvafiq olaraq adları daxil edilməyən həkim-mütəxəssislərin Azərbaycanda plastik cərrahiyyə ixtisası üzrə tibb fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün icazə verən sənədlərinin əsaslılığı təsdiq olunmayıb, bəziləri isə ümumiyyətlə tələb olunan sənədləri komissiyaya təqdim etməyiblər. Siyahıya adları daxil edilməyən həkim-mütəxəssislər praktik tibb fəaliyyəti ilə yalnız ali ixtisas tibb təhsili sənədinə uyğun onlara verilmiş ixtisaslar üzrə

məşğul ola bilərlər. Bu mütəxəssislər plastik cərrahiyyə ixtisası üzrə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada rezidentura təhsili almadan həmin sahədə praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul ola bilməzlər. Sözügedən həkim-mütəxəssislər komissiyanın qərarlarından narazı olduqları halda məhkəməyə müraciət etmək hüququndan istifadə edə bilərlər.

Xatırladaq ki, Azərbaycanda 42 plastik cərrahın fəaliyyətinə icazə verilib, eyni zamanda icazə verilən əməliyyatların siyahısı məlum olub.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
"Yeni Müsavat"

Türkiyənin milli müdafiə naziri Yaşar Güler Azərbaycanla görüşüb. Maraqlıdır ki, Güler Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərlik etdiyi Nazirlər Kabinetinin iclasından dərhal sonra Bakıya yola düşüb.

Prezident İlham Əliyev mayın 13-də Yaşar Gülerə qəbul edib.

Dövlət başçısı İlham Əliyev PKK terror qruplaşmasının özünü ləğv etməsi ilə bağlı təbriklərini çatdıraraq, bununla əlaqədar Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı təbrik etdiyini vurğulayıb. PKK terror qruplaşmasının özünü ləğv etməsini tarixi hadisə adlandıran və bizi də sevindirdiyini deyən Azərbaycan Prezidenti bu məsələdə Türkiyə Prezidentinin siyasi iradəsinin ən başlıca rol oynadığını qeyd edib. Bununla yanaşı, dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, Türkiyə dövlətinin gücü, qardaş ölkənin silahlı qüvvələrinin terrorçularla peşəkarcasına mübarizə aparması, Türkiyə cəmiyyətindəki birlik də terror qruplaşmasının bu addımı atmasında əsas amillərdəndir. Dövlət başçısı deyib ki, bu, yalnız Türkiyə üçün deyil, ümumilikdə, bölgədəki xalqların sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşaması üçün önəmli məsələdir.

Təbriklərə görə minnətdarlığını bildiren Yaşar Güler bir neçə il əvvəl Azərbaycan Prezidentinin güclü iradəsi ilə bölgədə erməni terrorçularına tarixi dərs verildiyini xatırladı. Türkiyənin milli müdafiə naziri qardaş Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri ilə əlaqələri genişləndirmək üçün gələcəkdə də əllərindən gələni edəcəklərini deyib.

Söhbət zamanı Azərbaycan və Türkiyə silahlı qüvvələri arasında qurulmuş səmərəli əməkdaşlığa toxunulub, bu xüsusda birgə hərbi təlimlərin uğurla keçirildiyi vurğulanıb.

lanıb.

Azərbaycanla Türkiyə arasında qardaşlıq və mütəfiqlik münasibətlərinin bütün istiqamətlərdə, o cümlədən hərbi sahədə bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əminlik bildirilib, əlaqələrimizin daha da güclənməsində iki ölkənin dövlət başçıları arasında sıx münasibətlərin rolu vurğulanıb. Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, bu səfərin Ermənistanın sürətlə silahlandırıldığı və Azərbaycanın mövqelərinin atəşə tutulduğu bir vaxtda gerçəkləşməsi diqqət çəkir. İki qardaş ölkə arasında müdafiə məsələlərində müzakirə ediləcək mövzular həmişə var. Həmçinin Azərbaycanla Türkiyə arasında Suriya ilə bağlı məsləhətləşmələr də gedir. Azərbaycan Prezidenti Əsəd rejimi yıxdıqdan dərhal sonra bəyan etdi ki, bu məsələdə Türkiyənin yanındadır. Azərbaycanın Suriyaya ilk yardım karvanı da göndərildi. Ötən ay Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində Prezident İlham Əliyev Suriya Ərəb Respublikasının keçid dövrü prezident-i Əhməd Əl Şaraa ilə görüşü zamanı yüksək səviyyəli rəsmi nümayəndə heyətlərinin və biznes dairələrinin təmsilçilərinin qarşılıqlı səfərlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı razılıq əldə olundu.

Baş nazirin müavini Samir Şerifovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan nümayəndə heyəti mayın 4-də Suriyada səfərdə olub. Rəsmi mətbuatın yaydığı məlumata görə, səfərlərin uğurla keçirildiyi vurğulanıb.

Yaşar Gülərin Bakı səfəri - üç mühüm səbəb

Regionda kövrək proseslərin cərəyan etdiyi vaxtda Türkiyə milli müdafiə nazirini ölkəmizə gətirən önəmli məqamlar açıqlandı - şərh

Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, Suriyanın bərpasına, inkişafına dəstək və bu ölkənin hazırkı keçid hökuməti ilə müxtəlif sahələrdə, o cümlədən iqtisadiyyat, enerji, mədəniyyət və təhsil sahələrində əməkdaşlıq imkanlarını artırmaq məqsədi daşıyır.

Azərbaycanın Suriyada hər hansı hərbi iştirakı məsələsi hələ açıq qalır, ehtimallara görə, dövlət rəhbərliyi səviyyəsində bu barədə müzakirələrin davam etdiyi istisna deyil.

Səfərə diqqəti artıran həm də İsrailin Suriya məsələsində Türkiyə ilə toqquşan mövqeləridir. Bəllidir ki, iki ölkə diplomatları Bakının vasitəçiliyi ilə bu mövzuda müzakirələr aparsalar da, nəticə əldə olunmayıb. Son günlər isə İsrail döyüş təyyarələri Suriyanın paytaxtı Dəməşqə zərbələr endirib. Hücüm zamanı Suriya Prezidenti Əhməd Əş-Şaraanın sarayının yaxınlığı hədəfə alınıb. İsrailin müdafiə naziri hücumun "məsaj" olduğunu bildirib. İstisna deyil ki, bu dəfə iki ölkənin müdafiə strukturlarının rəhbərləri Bakıda belə bir təmaslar etsinlər. Çünki bu günlərdə daha bir Türkiyə-İsrail görüşü Bakıda baş tutmuşdu.

Hərbi ekspert Ramil Məmmədlinin "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, Azərbaycanla Türkiyə arasında hərbi mütəfiqlik yüksəliş dövrünü yaşamaqdadır: "Azərbaycan Ordusu türk modelini təkmilləşdirir və bu sistmə keçidi sürətləndirir. Türkiyə ilə tez-tez keçirilən hərbi təlimlər həm təcrübə baxımından vacibdir, həm də dünyaya birlik mesajı verilir. Bununla Azərbaycanın necə bir arxa-dayağı olduğu nümayiş etdirilir. Ermənistanın müdafiə nazirinin Avropaya ayaq açdığı bir zamanda da Gülərin Bakıya gəlməsi Qərbdəki anti-Azərbaycan qüvvələrə bir cavab kimi qiymətləndirilə bilər. Şübhəsiz ki, səfəri mühüm edən yalnız bu amillər deyil. Eyni zamanda əlaqələrin gücləndirilməsi, növbəti ad-

ımların planlaşdırılması müzakirə edilə bilər".

Hərbi təhlilçi hesab edir ki, regional mövzular indi daha aktualdır: "Təkcə Suriyanı qeyd etməzdim. Rusiya, İran, İsrail bölgədə fəal oyunçulardır. Azərbaycan və Türkiyənin hərbi mütəfiqliyini gücləndirməsi indi əvvəlkindən daha da əhəmiyyətlidir. Bundan başqa, Şuşa Bəyannaməsindən irəli gələn müzakirələr də istisna deyil. Yeri gəlmişkən, Türkiyənin milli müdafiə naziri Yaşar Güler ölkəmizə səfərdən az əvvəl - mayın 3-də Azərbaycanın müdafiə nazirinin müavini Aqil Qurbanovu qəbul edib. Görüş Şimali Kiprdə "TEKNOFEST" ilə əlaqədar tədbir çərçivəsində baş tutmuşdu. Belə desək, təmasların intensivliyi mühümdür".

Hərbi analitikin sözlərinə görə, mayın 8-də isə Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Dəniz Qüvvələri (HDQ) arasında əməkdaşlıq çərçivəsində ölkəmizin HDQ-yə məxsus gəmiləri və təlim mərkəzlərini ziyarət ediblər: "Göründüyü kimi, ən müxtəlif səviyyələrdə görüşlər, tədbirlər, əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etdirilir. Azərbaycan Ordusunun türk modelini tam mənimsəməsi prosesi başa çatdırılmalı, yeni inkişaf istiqamətlərinə başlanmalıdır. Azərbaycan Ordusu NATO standartlarına uyğun olaraq yenidən formalaşdırılır.

Bu prosesdə də qardaş Türkiyə hərbi sisteminin Azərbaycan Ordusuna tətbiqi vacibdir. İki qardaş ölkənin mütəfiqliyi istər hərbi, istərsə də digər sahələrdə bölgəyə ancaq sülh və sabitlik bəxş edir. Ona görə də Gülərlə müzakirə ediləcək mövzular genişdir: həm əməkdaşlığın genişləndirilməsi, həm də regional mövzular. Xüsusən də Azərbaycan bu gün Türkiyə ilə İsrail arasında deeskalasiya üçün əlindən gələni etməkdədir. Hətta xarici işlər naziri Fidan da Bakının səylərinə vurğu edərək qiymətləndirib".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Paytaxtımızda mühüm tədbir
AZAL-ın təşkilatçılığı ilə Qafqaz və Xəzər dənizi regionunda ilk dəfə belə görüş keçirilir

Bakıda Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinginin ("AZCON Holding") tərkibində fəaliyyət göstərən "Azərbaycan Hava Yolları"nın (AZAL) dəstəyi ilə İATA-nın (Beynəlxalq Hava Nəqliyyatı Assosiasiyası) Aviasiya Enerji Forumu (AEF) işə başlayıb. Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi bu mühüm beynəlxalq tədbir 13-15 may tarixlərində keçirilir.

Azərbaycan Hava Yolları QSC-nin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Qafqaz və Xəzər dənizi regionunda ilk dəfə keçirilən AEF dünyanın aviasiya yanacaq icması üçün əsas sənaye görüşüdür. Bu, aviasirkət nümayəndələrinə, yanacaq və Dayanıqlı Aviasiya Yanacağı (SAF) təchizatçılarına və İATA-nın digər strateji tərəfdaşlarına müasir aviasiyanın qarşısında duran enerji çağırışlarını müzakirə etmək və bu sahədə global əməkdaşlığı gücləndirmək üçün unikal bir platformadır. Həmçinin bu platforma 2050-ci ilə qədər aviasiyanın sıfır CO2 emissiyası məqsədinə çatmaq üçün işbirliyi qurulmasına da imkan yaradır.

Açılış mərasimində AZAL QSC-nin prezidenti Samir Rzaev beynəlxalq aviasiya yanacağı sənayesinin ən nüfuzlu tədbirlərdən biri olan AEF-ə ev sahibliyi etməyin əhəmiyyətini vurğulayıb: "Bu mühüm forumun Bakıda təşkil olunması ölkəmizin global aviasiya sektorunda və enerji keçidində artan strateji rolunun göstəricisidir və Azərbaycanın dayanıqlı aviasiya gündəminin formalaşmasında fəal iştirakını təsdiqləyir. Dayanıqlı aviasiyaya və "Net Zero" hədəfinə aparan yol innovativ enerji həllərinin sinerjisini tələb edir və bu həllər yalnız təcrübə mübadiləsi və güclü tərəfdaşlıqlar nəticəsində mümkün ola bilər. Ölkəmizin növbəti dəfə global əməkdaşlıq üçün vacib platforma rolunu oynamasından qürur və məmnunluq duyuruq. AZAL isə öz növbəsində, aviasiya sənayesinin dekarbonizasiyasını dəstəkləməyə sadıq qalacaq, eyni zamanda öz dayanıqlılıq gündəliyini davamlı şəkildə inkişaf etdirəcək".

Forumda 60-dan çox ölkənin və 70-dən çox aviasirkətin nümayəndələri, ümumilikdə 800-ə yaxın qeydiyyatdan keçmiş iştirakçı bir araya gəlib. 13-15 may tarixlərində AEF çərçivəsində bir sıra panel müzakirələri, həmçinin texniki və kommersiya mövzularına dair sessiyalar keçiriləcək. Bundan əlavə, iştirakçılar sərgi zonasında sponsorlarla görüşmək, innovativ yanaşmalarla tanış olmaq və yeni əməkdaşlıqlar qurmaq imkanı əldə edəcəklər.

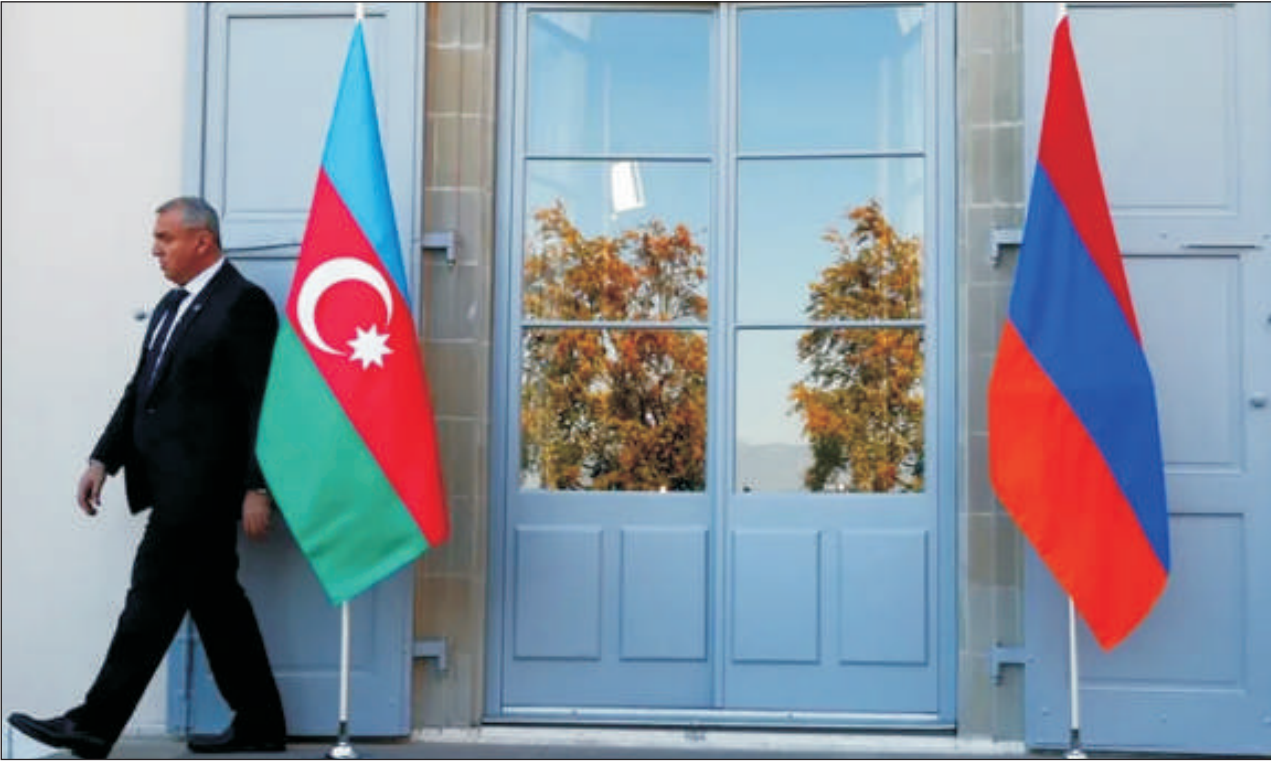
Qeyd edək ki, global aviasiya yanacaq cəmiyyətinin aparıcı sənaye tədbiri olan AEF yalnız dövlət olunmuş İATA üzvləri və İATA-nın yanacaq sektorundakı strateji tərəfdaşları üçün nəzərdə tutulub.

□ **"Yeni Müsavat"**

Rəsmi İrəvanın siyasi üzüyündən Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh müqaviləsi danışıqlarında “böyük tənəffüs” yaranıb. Rəsmi Bakı hesab edir ki, Ermənistan Konstitusiyası dəyişməse, qarşıdakı illərdə hakimiyyətə gələ biləcək hansısa revanşist qüvvələrə Azərbaycana qarşı yenə ərazi iddiaları ilə çıxış etməyə səbəb verəcək. Bu səbəbdən Azərbaycan mövqeyində qətidir.

Sülh sazişində “böyük tənəffüs”

Bakı-İrəvan danışıqları dalanda: sülh mətni hazırdır, amma qarşı tərəf iki tələbi icra etmir; bu gecikmə kimlərə sərf edir?

Ermənistanın ədliyyə naziri Srbuhi Qalyan bildirib ki, konstitusiyanın yeni mətni işlənmə mərhələsindədir və 10 aya hazır olacaq. Deməli, yeni layihə bu il üçün təqdim edilməyəcək. Təsədüfi deyil ki, həm Bakı, həm İrəvan son günlər sülh müqaviləsinin bağlanması ilə bağlı danışıqlarda heç bir irəliləyiş olmadığını bəyan edirlər. Əvvəl bu barədə Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan hökumətin iclasından sonra jurnalistlərə bildirib. “Əgər yeni bir şey olsa, ictimaiyyətə məlumat verəcəyik”, - Qriqoryan deyib.

Azərbaycanın xarici işlər naziri də oxşar açıqlama verib. Sanki hər iki tərəf bu il sülh müqaviləsinin imzalanmayacağı rəyi ilə razılışıb. Bu arada Ermənistanın müdafiə naziri Suren Papikyanın ardıcıl səfərləri diqqət çəkir. Ötən həftə Yunanıstanda olan nazir indi də Almaniya səfər edib. Səfər barədə geniş məlumat verilmir, amma şübhə yoxdur ki, nazir silah sövdələşmələri üçün Avropanı gəzir.

Çünki ötən il Ermənistanla Almaniya arasında 2025-ci il üçün müdafiə sahəsində əməkdaşlıq proqramı razılaşdırılaraq imzalanıb. Proqramda təcrübə mübadiləsi, təhsil və kadr hazırlığı, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra istiqamətlər üzrə onlarla hərbi fəaliyyət nəzərdə tutulub.

Yunanistana gəlincə, 2023-cü ilin dekabrında iki ölkənin müdafiə nazirləri hər-

bi-texniki əməkdaşlıq haqqında saziş imzalayıblar. Müqavilə silah, döyüş sursatı və partlayıcı maddələrin istehsalı üçün texnologiyaların və texniki dəstəyin ötürülməsi, döyüş sursatı istehsalı sahəsində məlumat və təcrübə mübadiləsi, hərbi təyinatlı mallar və onların istehsalı sahəsində tədqiqatlar, silah-sursat və silah istehsalı sahəsində təcrübə mübadiləsi kimi mühüm əməkdaşlıq sahələrini əhatə edir. Saziş hərbi-texniki əməkdaşlığın formaları, o cümlədən texniki kadrların hazırlanması, üçüncü ölkələrdə istehsal olunan hərbi təyinatlı məhsulların təmiri və istismarı ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsi ilə bağlı müddəaları nəzərdə tutur.

Avropa İttifaqının üzvlərinin Ermənistanın revanşist siyasətinə dəstək verməsi bu qurumun Ermənistandakı kəşfiyyat şəbəkəsinin genişlənməsi fonunda baş verir. Üstəlik, Fransa və Hindistan istehsalı olan silahların daşınması da Nikol Paşinyanın sülh bəyanatlarını səsləndirdiyi zaman daha intensiv şəkildə həyata keçirilir.

Pakistana dəstəyə görə Bakıdan “ağzı əyilən” Hindistanın isə iyulda Ermənistanla “Akaş” hava hücumundan müdafiə raket sistemlərinin 2-ci partiyasını göndərəcəyi məlum olub. Ötən il noyabrın sonlarında media Hindistanın Ermənistanla “Akaş” hava hücumundan müdafiə sistemlərinin ilk akkumulyatorunu göndərməsi barədə məlumat

vermişdi. “New Indian Express”-in məlumatına görə, 2022-ci ildə Ermənistan Hindistanla təxminən 60 milyard rupi (710 milyon dollar) dəyərinə 15 “Akaş” raket kompleksinin alınmasına dair müqavilə imzalayıb və bu raket sistemini alan ilk xarici ölkə olub.

Müdafiə, Tədqiqat və İnkişaf Təşkilatı tərəfindən hazırlanan “Akaş” sistemi döyüş təyyarələri, qanadlı və hava-yer tipli raketlər, pilotsuz təyyarələr və 25 kilometrə qədər məsafədə digər hava aktivlərini vura bilən yer-hava raketidir.

“Bharat Electronics Limited” tərəfindən istehsal olunan “Akaş” silah sisteminin hər bir batareyasını bir passiv 3D elektron skan edilmiş massiv radarı və hər biri bir-birinə bağlı olan üç raketli dörd buraxılış qurğusu müşayiət edir.

Beləliklə, Ermənistanı savşa həvəsləndirənlər nə etmək istəyirlər? Sülh müqaviləsinin imzalanmasının ləngiməsi kimlərə sərf edir?

“Yeni Müsavat”-a danışan siyasi təhlilçi Züriyə Qarayeva danışıqlarda pa-
uza yaranmasının təbii səbəbləri olduğunu düşünür.
Onun sözlərinə görə, danışıqlarda dinamika və passivlik dövrü olur: “Sülh mətni razılaşdırılana qədər aktiv müzakirələr gedirdi. Nəhayət ki, 15 maddənin hamısı razılaşdırıldı. Bundan sonra fasilə yarandı. Səbəb də Minsk Qrupunun ləğv edilməməsi və İrəvanın konstitusiyaya dəyi-

şikliyinə getməməsidir. Bu iki şərt yerinə yetirilməlidir ki, yekun sənəd imzalansın. Bakının hər iki haqlı tələbi yerinə yetirilməyənə qədər danışıqlarda durğunluq olacağı gözləniləndir”.

Ekspert bu il yekun sənədin imzalanmasını gözləyir: “Çünki Ermənistan konstitusiyaya islahatlarını 2025-ci ildə keçirməyəcək. Azərbaycan isə bu məsələdə tələsmir. Bizə mükəmməl sülh müqaviləsi lazımdır ki, gələcəkdə Ermənistan iddialarıyla çıxış etməsin. Yeni hər hansı bəhanə qalmamalıdır, gələcək nəsillər də bundan əziyyət çəkməməlidir. Əgər Paşinyan ölkəsinin və xalqının təəssübünü çəkirsə, uzaqgörən gedib etməlidir. Ona görə indi danışıqların dalan nöqtəsinə çatmışıq: sülh mətni hazırdır, bu mövzuda razılaşdırılmalı məsələ qalmayıb, amma o iki tələb yerinə yetirilməyib. Başqa nəyi müzakirə etmək olar?”

Z.Qarayeva sülh prosesi ilə bərabər blokada olan nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması üçün aktiv danışıqlara ehtiyac görür: “Bu mövzuda da Ermənistan hələki həvəsizdir. Düşünürəm ki, Ermənistan yeni silahlarla müharibə aparmaq potensialına malikdir, sadəcə, vaxt udmağa çalışır, regionda hansısa geosiyasi dəyişikliklərin olacağına ümid edir”.

Siyasi şərhçi Məhəmməd Əsədullazadənin sözlərinə görə, Ermənistanın baş nazirinin ölkədə sosial prob-

Qazağın anklav kəndi Azərbaycana qaytarılır

Qazağın anklav kəndi Sofulu Ermənistanla keçiriləcək növbəti seçkilərdən sonra Azərbaycana təhvil veriləcək. Bu barədə ehtiyatda olan erməni polkovnik Mihran Maxsudyan deyib. Onun iddiasına görə, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə razılaşmağa çalışır. “Əliyevlə danışıq aparən Paşinyan çalışır ki, kəndi seçkidən sonra təhvil versin, ona qədər erməni ictimai rəyini bu məsələyə inandırсын. Ərazi tamamilə minarlardan təmizlənilib”, - o bildirib.

Erməni polkovnik qeyd edib ki, Sofulu kəndi təhvil verilsə, həmin bölgədə ermənilərin yaşadığı bir çox kənd Azərbaycanın nəzarəti altına düşəcək: “Azərbaycanlılar Sofulu kəndinə qaçıdacağı təqdirdə, biz onların arasında yaşamağa olacağıq”.

Ararat Mirzoyanı öldürmək istəyiblər

2020-ci il noyabrın 10-na keçən gecə Ermənistan parlamentinin spikeri Ararat Mirzoyana (indiki xarici işlər naziri - red.) sui-qəsd cəhdinin araşdırılmasında mühüm irəliləyiş əldə olunub.

Cebheinfo.az xəbər verir ki, bu barədə İstintaq Komitəsinin rəhbəri Artur Poqosyan danışıb. O bunu İstintaq Komitəsinin fəaliyyətinin yekunlarına dair parlamentin 12 may 2020-ci il tarixli hesabatının müzakirəsi zamanı bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu işlə Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin İstintaq İdarəsi məşğul olur. Üstəlik, İstintaq Komitəsinin sədrinin qeyd etdiyi kimi, ilk gündən fəal istintaq hərəkətləri həyata keçirilib. “İlk 1-2 ay ərzində onlarla şəxsə qarşı ittiham aktı olan cinayət işi məhkəməyə göndərilib. Hazırda artıq təqsirlilər barəsində çıxarılan hökmələr var”, - Poqosyan bildirib.

Birbaşa Mirzoyana sui-qəsdə bağlı epizoda toxunan komitə sədri bir nəfərin həbs olunduğunu bildirib. Onun barəsində olan iş də məhkəməyə göndərilib. “Lakin hazırda bu cinayət işinə hansı mərhələdə baxılması barədə məlumatım yoxdur”, - o əlavə edib.

Eyni zamanda Artur Poqosyanın qeyd etdiyi kimi, hazırda aktiv istintaq hərəkətləri həyata keçirilir. Milli Təhlükəsizlik Xidməti də öz növbəsində genişmiqyaslı əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirib. Məsələn, hücum iştirakçılarının şəxsiyyətinin müəyyən edilməsi, habelə təşkilatçıların və icraçıların rolunun aydınlaşdırılması istiqamətində mühüm işlər aparılıb.

lemləri həll etmək əvəzinə silahlanmaya bu qədər vəsait ayırması suallar doğurur. Ekspert yada salır ki, Ermənistan öz ərazisində Zəngəzur dəhlizinin avtomobili və dəmir yolunu da çəkmir: “Həmçinin İranla Ermənistanı birləşdirən əsas yol infrastruktur baxımından köhnədir. Ermənistan əhalisi sosial problemlərə görə ölkəni tərk etməkdədir. Paşinyanın hakimiyyəti ölkədə miqrasiyaya son qoymayıb. Ona görə də Azərbaycan Ermənistanla silahlanmaya son verəcəyi təqdirdə sülhə hazır olacağı şərtini irəli sürməlidir”.

M.Əsədullazadənin deyirə görə, Ermənistan Hindistandan 700 milyonluq zenit-raket kompleksi olan “Akaş” raketləri alıb: “Raketlərin növbəti aylarda Ermənistanla ixracı nəzərdə tutulur. Ermənistanın silahlanması regionda yeni eskalasiya riski yaradır. Paşinyan bir tərəfdən “müharibə olma-yacaq” bəyanatını verir, bir tərəfdən də kifayət qədər böyük məbləğdə silahlar alır. Bu, Ermənistanın müharibə hazırlığıdır”.

✉ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

Rusiya-Ukrayna münaqişəsinin həlli istiqamətində atəşkəs və tərəflərin danışıqlar masasına əyləşməsi ətrafında qızgın müzakirələr gedir. Rusiya və Ukrayna danışıqlara hazır olduqlarını bəyan etsələr də, tərəflərin hər birinin şərti var. Rəsmi Kiyev hesab edir ki, 30 günlük atəşkəs imzalandı ki, nümayəndə heyətləri danışıqlara başlasın.

Ukraynanın bu təklifinə Avropa İttifaqı və ABŞ dəstək verib. Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Avropa ölkələri və ABŞ-ın Rusiyaya 30 günlük atəşkəs elan etməsi ilə bağlı çağırışlarına məhəl qoymadan mayın 15-də Türkiyədə Ukrayna ilə birbaşa danışıqların "ilk şərt olmadan" keçirilməsini təklif edib. Buna Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin cavabı gecikməyib. Zelenski İstanbulda Putinlə birbaşa danışıqlara hazır olduğunu bildirib: "Mən Putini cümə axşamı Türkiyədə görüşəcəm. Şəxsən. Ümid edirəm ki, ruslar bu dəfə bacara bilməmələrinin səbəblərini axtarmayacaqlar". Kreml bu mesajla cavab verməyib.

Bu arada, ABŞ Prezidenti Donald Tramp deyib ki, Kiyevlə Moskva arasında mümkün danışıqlar günü şəxsən İstanbula uça bilər. Amerika liderinin sözlərinə görə, Zelenski Türkiyədə görüşə məhz onun çağırışından sonra razılışıb. Eyni zamanda Ukrayna və Avropa ölkələri ilkin olaraq danışıqlar üçün şərt kimi atəşkəs elan ediblər. Əks halda, Avropa İttifaqı ölkələri yeni sanksiyalar üzərində işə başlamaqla hədələyir. Bunu xüsusilə rəsmi Berlin bəyan edib. Ukrayna Prezidenti isə bildirib ki, Kiyev "diplomatiya üçün lazımı baza təmin etmək üçün" tam atəşkəs gözləyir.

"Qətləri uzatmağın mənası yoxdur" deyərək Zelenski vurğulayıb. Ukrayna prezidenti hesab edir ki, ABŞ prezidenti-nin Ukrayna və Rusiya nü-

mayəndə heyətləri arasında mayın 15-də İstanbulda mümkün birbaşa danışıqlarda iştirak etmək fikri düzgündür. "Əlbəttə, hamımız istədik ki, Prezident Tramp orada bizimlə - Türkiyədəki bu görüşdə olsun. Bu, düzgün fikirdir. Biz çox şeyi dəyişə bilərik", - Zelenski qeyd edib.

Mövzu ilə bağlı Ayna.az-a danışan "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu deyib ki, Putinin Zelenski ilə görüşmək üçün İstanbulla gedəcəyini gözləyir:

"Diplomatik səviyyədə tərəflər görüşəcəklər. Yeni hər iki nümayəndə heyətinin görüşü olacaq, müzakirələr olacaq. Məsələ burasındadır ki, atəşkəs mövzusunda tərəflərin mövqeləri fərqlidir. Zelenski deyir ki, 30 günlük atəşkəs olmalıdır. Putin isə üç günlük atəşkəs təklif edir. Ukrayna lideri ona görə ilkin olaraq 30 gün atəşkəs istəyir

İstanbul danışıqları - sabah masada kimlər olacaq?

Putin ona görə Səudiyyə Ərəbistanını seçmədi ki...; ABŞ Prezidentinin mayın 15-dəki mümkün danışıqlarda iştirak etmək niyyəti var

Atəşkəs üçün 22 şərt Şərti şumda kəsməyənlərin "yabalaşması..."

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ukrayna tərəfi ilə Türkiyədə baş tutması gözlənilən danışıqlar üçün şərtlər qoyub: tam və qeyd-şərtsiz təslim olmaq, NATO-ya üzvlükdən həmişəlik imtina etmək, Ukrayna hakimiyyətinin dəyişdirilməsi, Kırım, Xerson, Zaporijje, Luqansk və Donbasın Rusiyaya verilməsi. Bu barədə "The Times" qəzeti yazıb.

Qəzetin məqaləsində deyilir ki, Rusiya tərəfi münaqişənin həlli üçün onun yaranmasının əsas səbəbinin aradan qaldırılmasına təkid edir.

Üstəlik, Moskva təkid edir ki, danışıqlar yalnız Rusiya-ya təhlükəsizlik zəmanəti verildiyi təqdirdə mümkündür.

Qəzetin yazdığına görə, Rusiya tərəfinin tələblərinin hazırkı hərbi vəziyyətdən kənara çıxması diqqət çəkir. Və təsadüfi deyil ki, ABŞ-ın vitse-prezidenti J.D.Vens vəziyyəti şərh edərkən Kremlin nəzarət etdiyindən daha çox tələb etdiyini vurğulayıb.

ABŞ, Avropa və Ukrayna Rusiya ilə münaqişəyə son qoymaq üçün təkliflər siyahısını tərtib ediblər. Bu barədə isə "NBC News" öz mənbələrinə istinadən məlumat yayıb.

Onlar Ukraynadakı münaqişəyə son qoymağa kömək edəcəyinə inandıqları 22 şərt irəli sürüblər. Sənəd 30 günlük atəşkəs təklifini ehtiva edir və həmçinin Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin ABŞ-ın Ukraynanın NATO-ya daxil olmasını dəstəkləməyəcəyi tələbinə cavab verir.

Sənədi Rusiya liderinə ABŞ Prezidenti Donald Trampın xüsusi nümayəndəsi Stiven Uitkoff təqdim edəcək. Ancaq Uitkoffun bunu nə vaxt edəcəyi hələlik məlum deyil. Mənbələr Ukraynada nizamlanma ilə bağlı qalan təkliflərin məzmununu dəqiqləşdirməyib.

Öz növbəsində Trampın xüsusi nümayəndəsi Keyt Kelloq Ukrayna ilə 30 günlük atəşkəs ideyasını şərh edib. Onun sözlərinə görə, tam atəşkəs Avropada İkinci Dünya müharibəsinin bitməsindən bəri ən böyük münaqişəyə son qoymaq prosesinə başlayacaq.

Kiyevdə keçirilən danışıqlarda Almaniya kansleri Fridrix Merz, Fransa Prezidenti Emmanuel Makron, Böyük Britaniyanın baş naziri Key Starmer, Polşanın baş naziri Donald Tusk və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski Trampa öz mövqelərini aydınlaşdırmaq üçün zəng ediblər. Onlar qeyd ediblər ki, Ukrayna və bütün müttəfiqlər mayın 12-dən başlayaraq ən azı 30 gün ərzində tam və qeyd-şərtsiz atəşkəsə hazırdır. Bunu Ukraynanın xarici işlər naziri Andrey Sibiqa da deyib. Nazir qeyd edib ki, Kiyev və onun müttəfiqləri quruda, havada və dənizdə tam, qeyd-şərtsiz atəşkəsə hazırdır.

Kremlin sözcüsü Dmitri Peskov daha əvvəl bildirib ki, Rusiya müəyyən nüansları nəzərə almaq zərurəti ilə 30 günlük atəşkəs ideyasını dəstəkləyir. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski də atəşkəsə hazır olduğunu açıqlayıb.

Rusiya Prezidentinin köməkçisi Yuri Uşakov isə deyib ki, Moskva Ukrayna ilə danışıqlara başlamağa hazırdır və Kiyevin onun təşəbbüsünə reaksiyasını gözləyir: "Biz mayın 15-də, hətta sabah da Kiyevlə danışıqlara başlamağa hazırıq".

□ "Yeni Müsavat"

□ "Yeni Müsavat"

Mayın 16-da Albaniyada Avropa Siyasi Birliyinin (ASB) altıncı sammiti keçiriləcək. ASB 2022-ci ildə siyasi və strateji diskussiyalar üçün təsis edilmiş hökumətlərarası təşkilatdır. Layihənin məqsədi bütün Avropa ölkələrinin siyasətlərinin əlaqələndirilməsi platformasını yaratmaq və qitədə təhlükəsizlik, sabitlik və Avropanın inkişafı, xüsusən ötən ilin ortalarında Ukraynada müharibə ilə əlaqədar başlayan dərin enerji böhranından sonra vəziyyətin müzakirəsi üzrə ümumi maraq doğuran məsələlərdə siyasi dialoqa və əməkdaşlığa kömək etməkdir. Avropa Siyasi Birliyinə Aİ-nin üzvü olmayan ölkələr, o cümlədən Böyük Britaniya, Azərbaycan, İslandiya, Ukrayna, Moldova, Türkiyə, Gürcüstan və Ermənistan da daxildir.

Haqqın.az xəbər verir ki, ASB-nin altıncı sammiti Tiranada "Yeni dünyada yeni Avropa: birlik - əməkdaşlıq - birgə fəaliyyət" dezi altında keçiriləcək. Liderlər əvvəlcə Avropanın təhlükəsizliyi və gələcəyi ilə bağlı plenar iclasa, daha sonra isə yüksək səviyyəli dəyirmi masaya toplaşacaqlar. Müzakirə olunan mövzular sırasında Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü də daxil olmaqla, Avropanın təhlükəsizliyi, demokratik davamlılığı və iqtisadi təhlükəsizlik kimi məsələlər var. Cənubi Qafqaz ölkələrindən hələlik yalnız Gürcüstan iştirakını təsdiqləyib.

Yada salmaq ki, ASB formatı 2022-ci ildə Fransa Prezidenti Emmanuel Makron tərəfindən Aİ ölkələri və inteqrasiyaya can atan və ya daha sıx əməkdaşlıqda maraqlı olan dövlətlər arasında dialoq platforması kimi təklif edilib. Azərbaycan əvvəlcə sammitlərdə iştirak etsə də, sonradan marağını itirərək 2024-cü ilin oktyabrında Budapeştdə keçirilən beşinci görüşə qatılmayıb. Həmin vaxt tədbirdə Ermənistan və Gürcüstan iştirak edirdi. İştirakçıların siyahısı Tiranada keçiriləcək sammitin rəsmi saytında hələ dərc olunmayıb, ona görə də Azərbaycanın iştirak edib-etməyəcəyi məlum deyil. Ermənistanın iştirak edəcəyi ehtimalı var, çünki bu, Nikol Paşinyanın prezident Makronla yenidən görüşməsinə imkan verəcək.

Qeyd edək ki, Gürcüstan mayın 7-8-də Polşada keçirilən Aİ Xarici İşlər Nazirlərinin Sammitinə dəvət olunmayıb. İrəvanın Avrointeqrasiya kur-

sunu elan etməsinə baxmayaraq, hətta Ermənistan da dövlətlər siyahısında deyildi. Makronun yaratdığı liderlər konseyinə Azərbaycana dəvət göndərilməsi mümkündür, amma Fransa lideri ilə orada görüşmək Bakı üçün xoş deyil.

Deputat Azər Badamovun sözlərinə görə, Makron özünü Avropanın ağsaqqalı kimi göstərməyə çalışır: "Mayın 16-da Tiranada keçiriləcək Avropa Siyasi Birliyinin altıncı sammitinə hazırlıq işləri gedir. Sammitə dəvət olunan qonaqlar açıqlanır və tədbirin keçirilməsində əvvəlcə Avropanın təhlükəsizliyi və gələcəyi ilə bağlı plenar iclasa, daha sonra isə yüksək masaya toplaşacaqları bildirilir. ASB Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun təşəbbüsüdür. Makron bu platformanı yaratmaqla özünü Avropanın ağsaqqalı kimi təqdim etməyə çalışır. Amma onu heç kim ağsaqqal kimi qəbul etmir. Bu baxımdan Avropa Siyasi Birliyinin sammitləri əsas məqsəddən uzaqlaşır və sadəcə bir toplantı görünüşü yaratmaqla özlərinin ikili standartlı məsələlərini ictimaiyyətə açıqlamaq məqsədi daşıyır. Azərbaycan ASB-nin son keçirilən sammitinə qatılmadı. İndi də hesab edirəm ki, iştirak etməyəcək. Çünki bu sammit Avropada təhlükəsizlikdən daha çox Makronun təşəbbüslərinin irəli sürülməsi ilə özünü göstərib. Həm də sammit çərçivəsində ənənəvi olaraq Makronla Paşinyanın görüşləri baş tutur. Bu da Cənubi Qafqazda sülhün yaran-

Makronun yaratdığı liderlər konseyinə Bakı dəvət olunubmu?

Həftəsonu Avropa Siyasi Birliyinin altıncı sammiti keçiriləcək; ekspert: "Azərbaycan Fransanın təşkilatçılığı ilə keçiriləcək heç bir tədbirdə iştirakda maraqlı deyil"

masına qarşı planlarının müzakirəsi üçün onlara fürsət olduğunu hesab edirəm. Biz nəinki Avropada, bütün dünyada sülhün və ədalətin bərpasının tərəfdarıyıq. Son 5 ildə Azərbaycanın atdığı bütün addımlar da Cənubi Qafqazda uzun illərdən sonra sülh və əməkdaşlığın gəlməsinə yeni fürsət pəncərəsi yaradıb. Amma bəzi qüvvələr sülhdən və təhlükəsizlikdən danışsalar da, özləri öz hərəkətləri ilə dediklərini inkar edir və münaqişələrin dərinləşməsi üçün barıtı artırır-lar".

Siyasi təhlilçi Sona Əliyeva Azərbaycan tərəfinin Fransanın təşkilatçılığı ilə keçirilə biləcək heç bir təd-

birdə iştirakda maraqlı olmadığını qeyd etdi: "Hazırda Azərbaycanla Fransa arasındakı münasibətlər prezident Emmanuel Makronun yarıtmaz siyasəti nəticəsində bərpad vəziyyətdədir. Bu baxımdan, yaxın perspektivdə Bakı ilə Paris arasında istənilən münasibətlərdə müsbət impuls axtarmaq inandırıcı görünür. Avropa Siyasi Birliyində təmsil olunan ölkələrlə Azərbaycan sıx şəkildə əməkdaşlıq edir. Ticarət dövriyyəsi də çox yaxşıdır. Üstəlik, siyasi müstəvidə də durum ürəkaçandır. Amma Avropa Birliyinin çətri altında Fransanın təşkilatçılığı ilə baş tutacaq istənilən tədbirdə

Azərbaycanın iştirakı real görünür. Doğrusu, heç Bakı da Parisin təşkilatçılığı altında baş tutan tədbirlərdə iştirak etməyəcək. Avropa Siyasi Birliyi yeni dünya düzeninin təzə dizaynı ilə bağlı bir araya toplaşır. Bu məsələdə Azərbaycanın mövqeyi aydındır. Rəsmi Bakı ən yüksək səviyyədə məsələyə dəfələrlə münasibət bildirib. Ölkə başçısı İlham Əliyev yeni dünya düzenində bütün qütblərin durumunu, Azərbaycanın yeni dünya düzenində Türk Birliyi çətri altında, eləcə də müstəqil formada əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu dilə gətirib. Azərbaycan həm geosiyasi və geostrateji, həm də iqtisadi

baxımdan yeni dünya düzenində aparıcı rol alan ölkələrdəndir. Bu baxımdan, Azərbaycanın varlığını nəzərə almadan heç bir Cənubi Qafqaz ölkəsi yeni dünya düzenində nə görünəcək, nə də hiss olunacaq. Çünki Cənubi Qafqazda əsas tərəf Azərbaycan, asılı tərəflər isə Gürcüstanla Ermənistandır. Doğrudur, Azərbaycan Avropa Siyasi Birliyinin Tiranada toplantısına dəvət oluna bilər. Ancaq Bakının bu dəvətə maraqlı olmadığı aydındır. Çünki Bakı ikiüzlü və ikili standartlarla işləyən bütün mexanizmlərdən və təşkilatçılardan uzaq durmağa çalışır. Azərbaycan bütün qütblərlə və təşkilatlarla bərabərtərəfli münasibətlərdə maraqlıdır. Ona görə də bütün qütblərlə məsafəli şəkildə işləyir. Azərbaycan yeni dünya düzeni ilə bağlı əvvəlki təkliflərinin üzərində dayanır. Bakı bildirir ki, ilk növbədə Birləşmiş Millətlər Təşkilatında köklü islahatlar aparılmalıdır. Fransa isə imperialist yanaşmasından əl çəkmədiyi üçün dünyanın ədalət və mizan tərzisinin "təmiz çəki" perioduna qayıtmasını istəmir. Amma istənilən halda rəsmi Bakının dediyi kimi olacaq. Əks halda, üçüncü dünya savaşı bütün dünyanı silkələyəcək".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

PKK-nın ləğvinə ABŞ-dan müəmmalı reaksiya

Azərbaycan terror təşkilatının özünü ləğv etməsinə də sevinir

Prezident İlham Əliyev mayın 13-də Türkiyənin milli müdafiə naziri Yaşar Gülerə qəbul edərkən PKK terror təşkilatının özünü ləğv etməsinə də münasibət bildirib. PKK terror qruplaşmasının özünü ləğv etməsinə tarixi hadisə adlandıran və bizi də sevindirdiyini deyən Azərbaycan Prezidenti bu məsələdə Türkiyə Prezidentinin siyasi iradəsinin başlıca rol oynadığını qeyd edib.

Bununla yanaşı, dövlət başçısı vurğulayıb ki, Türkiyə dövlətinin gücü, qardaş ölkənin silahlı qüvvələrinin terrorçularla peşəkarcasına mübarizə aparması, Türkiyə cəmiyyətindəki birlik də terror qruplaşmasının bu addımı atmasında əsas amillərdəndir.

Dövlət başçısı deyib ki, bu, yalnız Türkiyə üçün deyil,

ümumilikdə, bölgədəki xalqların sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşaması üçün önəmli məsələdir.

ABŞ-ın Türkiyədəki səfirliyi PKK terror təşkilatının ləğv edilməsini alqışlayaraq bunu "sivilizasiya üçün qələ-

bə" kimi qiymətləndirib. "Sivil dünyada terrorun gələcəyi yoxdur", - deyə o vurğulayıb.

Bu barədə Moderator.az-a danışan **siyasi şərhçi Kənan Novruzov** bildirib ki, Türkiyənin uzun

illər davam edən mübarizə nəticəsində PKK-nın ləğvinə nail olması böyük bir qələbədir. Onun sözlərinə görə, bu, təkcə Türkiyə miqyasında səciyyələndirə biləcəyimiz bir qələbə deyil, bütövlükdə beynəlxalq əhəmiyyətli hadisədir: "Çünki Türkiyə beynəlxalq səviyyədə mühüm oyunçuya çevrilib. ABŞ səfirliyinin PKK-nın ləğvi ilə bağlı verdiyi açıqlama və bunun "sivilizasiya üçün qələbə" adlandırılması əslində təəccüblüdür. Niyə? Çünki ABŞ uzun illər ərzində həm PKK, həm də İŞİD vasitəsilə Türkiyəni zəiflətməyə çalışıb. Əgər zaman-zaman ABŞ-ın destruktiv mövqeyi olmasaydı, Türkiyə çoxdan terrorun sonuna çıxmış olardı. Məhz terrorla mübarizədə uzun illər sonra nəticənin əldə olunması, dediyim kimi, ABŞ-ın mövqeyi ilə bağlıdır. Təkcə ABŞ deyil, bir çox Qərb dövləti də terror təşkilatlarından Türkiyəyə qarşı təzyiq vasitəsi kimi istifadə edib. İndi isə ABŞ-ın belə bir bəyanatla çıxış etməsi əslində onun riyakar və ikiüzlü siyasətinin göstəricisidir".

Siyasi şərhçi vurğulayıb ki, ABŞ-ın yeni hakimiyyəti Türkiyə ilə münasibətləri inkişaf etdirməkdə maraqlıdır: "Vaşinqton son illərdə müxtəlif məsələlərdə Ankara ilə daha koordinasiya və əməkdaşlıq yönümlü davranmağa çalışır. Bu mənada əlbəttə ki, Türkiyənin bu nəticəsini, bu uğurunu müsbət qiymətləndirməli idi. Eyni zamanda ABŞ tərəfi terror təşkilatının ləğvi barədə mənfi rəy deyə bilməzdi, çünki bununla özünü ifşa etmiş olardı. Artıq beynəlxalq güclər, o cümlədən NATO-nun aparıcı dövləti olan ABŞ da Türkiyənin bölgədəki rolunu və maraqlarını nəzərə almağa başlayıb. ABŞ-ın bu açıqlaması da məhz bunun təzahürüdür. Hərçənd ki, bu yanaşma təəccüblüdür - çünki ABŞ-ın PKK və digər terror qruplaşmaları ilə bağlı əvvəlki mövqeyi zaman-zaman tamamilə fərqli olub".

□ **"Yeni Müsavat"**

İmişlidə sosialist inqilabının qığılçımları

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Yaxud Cərcis peyğəmbərin lenti

Az qalmışdı Putin SSRİ-ni İmişlinin Göbəktala kəndi istiqamətində bərpa eləsin, və-tənpərvər jurnalistlərimiz nifrətəlayiq hadisənin önünü kəsdilər. Allaha şükür. Bir neçə yazarmız Bəhrəmtəpə kanalı tərəfdə imperiya süngüsünə sinə gərərək özünü suya atmışdır. Qaradonlu kəndinin yanında bir jurnalist "Georgi lenti" ilə icra nümayəndəsini asmışdır. İmişlinin ağır seydilərindən şair Şəhriyar del Gerani SSRİ-nin bərpası münasibətilə "26 İmişli komissarı" poeması yazmağa başlamışdır.

Bütün hallarda, xalqımız gerek bu "rus-sovet-Georgi" temalarında ağır oturub, batman gəlsin, çünki bir az qəliz mövzulardır. "Çox da şey etmək" olmaz. Axı biz SSRİ-yə hansısa rəsmi qiymət verməmişik. Mən belə bir şey görməmişəm. Bəlkə siz görmüsünüz, o zaman sözüm yoxdur.

Yeri gəlmişkən, "Georgi lenti"nin əleyhinə çıxan yoldaşların çoxu bəlkə də xəbərsizdir ki, zati-aliləri Müqəddəs Georgi... Azərbaycanda dəfn olunubdur. Özü də İmişlinin düz burnunun ucunda, Beyləqan rayonunda! Orada Peyğəmbər adlı qəbiristanlıq vardır, ərazisində məhz Cərcis peyğəmbərin dəfn olduğu iddia edilir, bu Cərcis müəllim isə Georgi adının müsəlmanlaşdırılmış formasıdır. Georgi-us-Cərcis şəklində. (İosif-Yusif, İona-Yunus, Avraam-İbrahim, İesua-İsa Qəmbər olan kimi).

Kişinin Qafqazda böyük hörməti olubdur, Gürcüstanın adı da Georgidən törəmədir. Maraqlıdır ki, xristianlıqda Georginin ilanla, ejdaha ilə döyüşməsi mifi vardır, bu mif Gürcüstanın və Moskvanın gerblərində əksini tapıb (ruslar da hesab edir ki, Georgi müəllim şəhərin himayədarıdır, olsun, etiraz etmirik). Beyləqandakı Cərcis peyğəmbər pirində isə tavandan ilanabənzər bir zəncir sallanır, insanlar, özəlliklə zənən xeylaqları əhd edib, arzu tutub həmin zəncirə yaylıq atırlar. Əgər yaylıq zəncirdən asılı qalsa - bu mistik prosesə "zəncir yaylığı tutdu" adı qoyulub - deməli, arzu həyata keçəcəkdir. Məndə olan etibarlı informasiya görə, İmişlidəki müstəqillik düşmənləri SSRİ bayrağını pırə aparıb zəncirə atıblar. Görünür, müstəmləkə rejimini bərpa etmək istəyirlər. Bizə yeni Meydan hərəkatı lazımdır. Düzdür, Əbülfəz bəy aramızda yoxdur, bizi vaxtsız yetim qoyub gedibdir, lakin Nəmət müəllim, Ramiz Mehdiyev və sairə xalq hərəkatının liderləri, məşallah, sağdır. Lazım gəlsə, üsyan bayrağımızı öndə daşıyarlardı.

Beyləqandakı həmin pir respublikamızın digər bölgələrində də məşhurdur. İnsanlar avtobus, marşrut, qatar, dəvə karvanı, "KamAZ" və sairə texniki vasitələr tutaraq vaxtaşırı piri ziyarətə gedirlər. Şəxsən mən buna müsbət yanaşıram. Dünyada hərənin bir piri vardır. Allah bilir axırda hansı düz çıxacaq, niyə indidən bu yolların hansınısa qapadaq? Ancaq bir dəfə, haradasa 10-15 il qabaq olardı, Bakıdan bir dəstə zənən xeylağı avtobus tutub Cərcis peyğəmbəri ziyarətə getmişdi, qayıdanda maşın aşdı, bəziləri hətta Ərdəğan demişkən, "tələf oldular". O zaman mən əlaqədar orqanlarla maraqlandım, dedilər ki, pirin kəramətinə, işləməyinə şübhə ola bilməz, avariyanın səbəbi isə arzuların həddən artıq şişirdilmiş olması üzündəndir. Məsələn, Əhmədliyə Gülbəxanım niyyət tutubmuş ki, qızı Yeter ərə getsin, 3 oğlu olsun, oğulların toyu Şərurlu İsfəndiyanın "Hollivud" restoranında keçirilsin və nəhayət toyda Gülbəxanım xala ayaqyalın oynasın. Təəvvür elə. Bu qədər geniş zolaqlı arzular, bu cür sütunsuz niyyət paketi olarmı? Nə üçün piri gücə salırsan? Axırda da qəza törənir. Bəlkə Yeterin ərə getməyində dayanmaq lazım idi. Növbəti arzular da növbəti ziyarət və nəzirlər zamanı olsun. Yoxsa bizim camaat qəribədir, dilənçiyə 20 qəpik verirlər, hesab edirlər cənnətə qəbz aldılar. Buralarda olun. Heç Moskva şəhəri də birdən-birə tikilməyib.

İndi söz əlaqədar təşkilatlarındır. Yazın görüm sizin SSRİ haqda fikirləriniz necədir.

Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sisteminə söz sahibinə çevrilməyi və etibarlı tərəfdaş kimi özünü doğrultmağı bacarıb. Bu gün Azərbaycanın Avropa, Asiya, Şimali Amerika, Afrika ölkələri ilə qurduğu münasibətlər daha da inkişaf edir.

Acı realıq ondan ibarətdir ki, erməni lobbisi dünyanın bütün bölgələrində siyasi dairelərə nüfuz edərək, onlardan siyasi məqsədləri üçün istifadə etməyi bacarıb. Elə qondarma "erməni soyqırımı"nın ayrı-ayrı ölkələrin parlamentlərində qəbul edilməsi bunun nəticəsi olub.

Ona görə də Prezident İlham Əliyev erməni lobbisinin siyasi oyunlarının qarşısının alınması və Azərbaycanın milli maraqlarının təmin edilməsi məqsədilə dünyanın bütün regionlarının ölkələri ilə səmərəli əlaqələrin qurulmasına istiqamətlənmiş xarici siyasət yürütməkdədir.

Bunun nəticəsidir ki, son illər ərzində Azərbaycanın Latin Amerikası ölkələri ilə də münasibətləri inkişaf etməkdədir. Azərbaycanın, xüsusilə də böyük erməni icmalarının yaşadığı Argentina, Braziliya, Uruqvay kimi dövlətlərlə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurulmaqdadır.

Prezidentin xüsusi tapşırıqları üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov bəzi Latin Amerikası ölkələrinə səfərləri diqqət çəkib. E.Əmirbəyov Çili Respublikasına işgüzar səfəri çərçivəsində bu ölkənin xarici işlər naziri, Milli Konqresinin Senatının sədri, Deputatlar Palatasının sədri, hər iki palatada Çili-Azərbaycan Parlamentləriarası Dostluq Qruplarının sədrləri və digər rəsmi şəxslərlə görüşlər keçirib. E.Əmirbəyov, həmçinin Çilinin aparıcı beyin mərkəzlərindən olan Müdafiə Nazirliyi nəzdində Siyasi və Strateji Araşdırmalar Milli Akademiyasının (ANEPE) və Xarici İşlər Nazirliyinin "Andres Bello" Diplomatik Akademiyasının rəhbərliyi və elmi işçiləri ilə görüşüb, yerli KİV nümayəndələrinə müsahibə verib.

Elçin Əmirbəyov yaxın aylarda Argentinaya işgüzar səfəri çərçivəsində bu ölkənin Nazirlər Kabinetinin rəhbəri, xarici əlaqələr, beynəlxalq ticarət və etiqad naziri və digər rəsmilərlə ikitərəfli əlaqələr, regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə dair görüşlər keçirib. "Argentina Latin Amerikasında Azərbaycanın əsas tərəfdaşlarından biridir və Bakı azad edilmiş ərazilərə bu ölkədən investisiyaların cəlb edilməsində maraqlıdır" - Elçin Əmirbəyov Argentinaya səfəri çərçivəsində rəsmi şəxslərlə görüşü zamanı bildirib.

Elçin Əmirbəyov Meksikada da olub və bir sıra məh-

Azərbaycanın Latin Amerikası ilə fəallaşan diplomatiyası

Ermənilər öz "bəşiklərində boğulur..."; rəsmi Bakı əsas hədəflərini gerçəkləşdirir

suldar görüşlər keçirib.

Azad Vətən Partiyasının sədri Akif Nağı ermənilərin hələ də özlərini təsdiq etməyən toplumlar sırasında olduğunu söylədi: "Hər bir millət özünün müxtəlif inkişaf mərhələlərini keçir. Bu gün də hər bir millətin inkişafı onun özünü təsdiqi ilə bağlıdır. Müxtəlif yollarla da millətlər özünü dünyaya təqdim edirlər. Kimlərsə iqtisadi, kimlərsə hərbi yolla, qəhrəmanlıqla, müharibələrlə, kimlərsə də siyasi, ideoloji, yeni ideyaların meydana gətirilməsi kimi yollarla dünya sisteminə yerini tutur. Ermənilər özünü təsdiq formasını tapa bilməyən toplumlardan biridir. Onlar 1915-ci ilin qondarma soyqırımı ilə özlərini dünyaya tanıtdılar. Həmin vaxta qədər nə onları tanıyan var idi, nə də dövlətləri olmamışdı. Heç bir hərbi uğurları da yox idi. 1915-ci ildə Osmanlı imperiyasını arxadan vurmaq niyyəti ilə mülki əhaliyə qarşı vəhşiliklər törədiblər və nəticədə onların həmin ərazilərdən köçürülməsi prosesi həyata keçirilib. İltişaşı törəmələrin rəhbərlərinin bəziləri tutulmuşdu. Bu tarix də onların özlərini dünyaya təqdim etmək üçün bir vasitəyə çevrildi. Olmayan bir hadisənin üzərindən uydurma soyqırımı hadisəsi yaratmağa çalışdılar. Yalançı tarixlərini genişləndirdilər. İndi diqqət edin, görün əvvəl erməni toplumu olub, yoxsa qondarma soyqırımı. Yalançı bir nağıl uydurublar və sonradan bunu dünyaya göstərməyə çalışıblar. Dünyanın hansı yerinə gedirlərsə, dərhal guya vaxtilə zülmə məruz qal-

dıqları görüntüsünü yaratmağa çalışırlar. O formada tanımayan sonra başqa işlərini görürlər, parlamentə və müxtəlif yerlərə səpələnirlər. Latin Amerikası bunların mövqelərə sahib olduqları yerlərdən biridir. Orada yavaş-yavaş icmalarını yaradıb hərəketə başlayıblar. Oradakı dövlət başçılarının rəhmətini qazınmağa çalışıblar. Elə onların qondarma soyqırımlarını birinci Uruqvay tanıyıb. Sonradan da ora yaxın yerlərə bunu yaymağa başladılar. İndi bunların qarşısını almaq üçün Azərbaycan bütün dünyada işlərini qurmalıdır. İlk olaraq, onların yalanları ifşa olunmalı, dünyaya həqiqətlər çatdırılmalıdır. Hiss edirəm ki, Azərbaycan təmsilçiləri oradakı fəaliyyətə böyük önəm verirlər. Orada çoxsaylı görüşlər keçirilir. Belə əhval-ruhiyyə yaradılmışdı ki, orada erməni lobbisi çox güclüdür, gedib fəaliyyət göstərməyin mənası yoxdur. Amma indi Azərbaycan diplomatiyasının, Cənab Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində artıq erməniləri öz yuvalarında boğuruq, onları artıq orada ifşa edirik. Avropada kifayət qədər ifşa olunublar. Artıq həqiqətləri hər kəs bilir. Latin Amerikasında bu proses çətin keçdi. Çünki orada çox möhkəmlənmişdilər. Bir sözlə, Latin Amerikası ölkələrini yalanlarına inandırmağa nail olmuşdular. Azərbaycan, Anadolu türklərinə qarşı daim nifrət ediblər".

A.Nağı bir məsələni də xüsusi olaraq diqqətə çatdırdı: "Latin Amerikasında türklərə bir rəğbət var. Os-

manlı dövründə əlaqələri olub. Bilirsiniz ki, indiki ərəb dünyasının ərəziləri vaxtilə Osmanlının tərkibində olub. Onlar müxtəlif yerlərə köç edəndə Osmanlı pasportu ilə gedirdilər. Onu da qeyd edirəm ki, bu sahədə Türkiyə bir az boşluq verdi, Latin Amerikasını ermənilərin ixtiyarına vermişdi. Amma indi Azərbaycan fəal şəkildə proseslərə daxil olub. Latin Amerikası ölkələrini Azərbaycanla ticari əlaqələrdə maraqlandırırırlar. Braziliya inkişaf etmiş böyük region ölkələrindən biridir. XX əsrin sonlarında çox fərqli siyasət yeritdilər. Daxili bazarı inkişaf etdirdilər. Orta biznesi yüksəldilər. Onun üçün də Azərbaycan Latin Amerikasının bu və ya digər ölkələri ilə yaxın əlaqələr qurmaqda maraqlıdır. Həmin ölkələr də Azərbaycanla əlaqələr qurmaqda maraqlıdır. Qarşılıqlı olaraq səfərlərən müxtəlif sahələr üzrə olmalıdır. Latin Amerikasının əksəriyyəti ispan və portuqal dillidir. İspaniya ilə tələbə mübadiləmiz var. Yəni deməyim odur ki, dil bəyri olmamalıdır, bu problemi aradan qaldırmaq çətin deyil. Neft sahəsində də ciddi uğurlar qazanmaq mümkündür. Hesab edirəm ki, hazırda Latin Amerikasında ermənilərin mövqeləri çox zəifləyib və bundan sonra da tamamilə yoxa çıxacaq. Onların yalanları ilə artıq hər kəs tanış olacaq. Bu istiqamətdə qurulan işlər artıq öz nəticəsini sürətlə verməkdədir. Bundan sonra bunun daha çox nəticələrini görecəyik".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Nikol Paşinyanın mayın 9-da Moskvada ki paradda iştirakı Rusiya mediasında müzakirə mövzusu olmaqda davam edir. Bu kontekstdə "Nezavisimaya gazeta"nın məqaləsi diqqət çəkir. Nəşr yazır ki, İrəvanın Aİ-yə qoşulmaq ideyasına sadiqliyini elan etməsindən sonra da Brüsseldən lazımi dəstəyi almayıb, amma əvəzində Rusiya-Ermənistan münasibətləri yaxınlaşdı: "Belə ki, yaxın vaxtlarda ölkəyə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəhbərliyi və Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko-nun səfəri nəzərdə tutulub".

Minval.az bu mövzuda təhlilində yada salır ki, 2023-cü ilin payızında bir sıra Avropa media orqanları yüksək səsle soruşurdu: "Ermənistan Rusiyadan üz döndərmirmi?" 2024-cü ilin payızında bir vaxtlar müstəqil və indi kifayət qədər kremipərəst olan Lenta.ru portalı maraqlı tonda bəyan edirdi: "Ermənistan Rusiya ilə müttəfiqliyi məhv edir". 2025-ci ilin martında əhval-ruhiyyə birdən-birə əksinə dəyişir: burada həm Moskvada tanınmış erməni lobbiciləri birləşdirən Lazarevski klubu, həm də "Vzqlyad" nəşri xəbər verir: Ermənistan növbəti dəfə Rusiyaya tərəf dönür. Belə görünür ki, Ermənistanın xarici siyasəti rübdə təxminən iki dəfə dəyişir.

"Baş nazir Nikol Paşinyanın əsəbililiyi birbaşa onun "xarici kırıxa" tapa bilməməsi ilə bağlıdır". Bunu isə siyasi strateq Armen Badalyan deyib. "Ermənistanda indiki hakim komanda üç əsas məqsədə nail olmaq üçün hakimiyyətə gəlib: Artsaxı təslim etmək, Zəngəzur dəhlizini təmin etmək və Rusiyayı Ermənistandan sıxışdırıb çıxarmaq. Cənubi Qafqaz və orada baş verən proseslər onları maraqlandırır, bu o deməkdir ki, ABŞ artıq Paşinyan üçün başının üstündə "çatı" deyil" - Badalyan deyib. Onun sözlərinə görə, bunu əvvəllər, xüsusən də daxili siyasi iğtişaşlar zamanı Ermənistanın indiki hakimiyyətini dəstəklədiyini dəfələrlə bəyan edən, nazirlərlə, hətta baş prokurorla fəal görüşən ABŞ səfirinin passivliyi də sübut edir. Badalyan əmindir ki, hakimiyyət dəyişikliyi prosesi başlasa və qarşıdan gələn seçkilərdə Vaşinqton Ermənistanın indiki hakim elitasına dəstək verməyəcək. O əlavə edib ki, Aİ-nin regiona marağının aşağı səviyyəsi Paşinyana ölkə daxilində mövqelərini gücləndirmək üçün onlardan dəstək almağa imkan vermir: "Paşinyanın komandasının münasibətlərini korladığı Rusiya da potensial "xarici siyasət damı" hesab edilmir. Avropalı müşahidəçiləri dəvət etməklə Paşinyan Rusiya ilə münasibətlərdə "qırmızı xətti" keçdi. Onun etiraf etmək cəhdləri

Paşinyan yenə "ağa" axtarışında

Rusiya erməni baş naziri "çetiri altına" alacaq, yoxsa 2026-cı ildə cəzalandıracaq?

heç bir nəticə verməyəcək, çünki Rusiya çox gözəl başa düşür ki, Paşinyanın yenidən seçilməsi onun növbəti 5 il - 2031-ci ilə qədər Ermənistanda hakimiyyətdə qalmasını təmin edəcək. 2028-ci ildə isə ABŞ-da yeni seçkilər keçiriləcək və bu da Ermənistanın ABŞ-a doğru növbəti dönüşünü yarada bilər", - deyir siyasi strateq yekunlaşdırıb.

Son aylar Rusiyaya bağlı şəxslərin, xüsusən də Ermənistan rəhbərlik etmiş Sərkisyan-Köçeryan cütliyünün yenidən fəallaşması, hətta Robert Köçeryanın Rusiyaya gizli səfər etməsi faktı Paşinyanı narahat etməyə bilməzdi. Xüsusilə də Avropa İttifaqına inteqrasiya etməklə bağlı ürkək mövqe sərgiləyən Paşinyanı 2026-cı ildə başına gələcək qorxulu hadisələr çox narahat edir. Odur ki, bu ərəfədə Moskvaya getməyə vadar oldu. Rusiya Paşinyanı "qanadı altına" alacaq, yoxsa cəzalandıracaq?

Deputat Sahib Aliyev bu mövzuda "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi ki, Paşinyan şəxsi təhlükəsizliyi üçün parada gedib: "Əlbəttə, burada söhbət Kremlin Ermənistan baş nazirinə parada gəlməsə, təhlükəsizliyinin sual altında olacağı ilə bağlı hədəsindən getmir. Amma bunu hər kəs bilir, onun rəqibləri də açıq şəkildə dilə gətirirlər ki, Paşinyan üçün hakimiyyəti itirmək, elə həm də həyatını itirmək deməkdir. Tramp-Putin sövdələşmə xarakterli danışıqlardan və özəlliklə də USAİD-in büdcəsinin kəskin azaldılmasından sonra isə Paşinyanla komandasının hakimiyyətdə qalma şansı, tam da olmasa, xeyli dərəcədə Rusiyadan asılıdır. Burada USAİD-i niyə ayrıca vurğuladım, izah edirəm. Baxın, 2016-cı ildə USAİD-in Ermənistan maliyyələşdirdiyi qeyri-hökumət təşkilatlarının sayı 256 idi. 2017-ci ildə isə 1029-a çatdı, yeni 4 dəfə artdı, onlara ayrılan maliyyənin həcmi isə 10 dəfə çoxaldıldı. Həmin il 175 fond və 112 yeni media subyekti qeydə alındı. Nəticə özünü çox göstərmədi. Cəmi bir il sonra hakimiyyət çevrilişi baş verdi. Və USAİD Paşinyanın tək cəzə hakimiyyətə gəlişini təmin etmədi, İkinci Qarabağ savaşındakı ağır məğlubiyyətdən sonra onun Ermənistanda hakimiyyətdə qalmasında da bu qurumun rolu az olmadı".

S.Aliyev ardınca sensasion sayıla biləcək faktları

xatırladı: "Diqqət edin, deməli, 2019-cu ilə qədər USAİD-in xətti ilə Ermənistan 1,2 milyard dollar ötürülüb, 2024-cü ildə aprelin 5-də yayılan hesabatda isə artıq bu rəqəmin 3,3 milyard dollar təşkil etdiyini bildirdilər. Yeni belə görünür ki, həmin agentliyin xətti ilə Paşinyanın hakimiyyətdə olduğu 5 ildə Ermənistan 27 il müddətində ayrıldıqdan təqribən 2 dəfə çox vəsait xərclənib. 2023-cü ildə USAİD Ermənistan mediasına 17,3 milyon dollar pul ayırmışdı. Niyə ayırmışdı, hakimiyyətə gətirdiklərinin mövqelərini laxlamasının qarşısını almaq üçün. Belə görünür ki, artıq bu yemləmə olmayacaq, yaxud da əhəmiyyətli dərəcədə azaldılacaq. Üstəlik, Ermənistanın ikinci böyük şəhəri Gümrüdəki seçki də göstərdi ki, orada elektoratu satın almaqla məqsədə çatmaq olur. Gələn il keçiriləcək parlament seçkisində də heç şübhəsiz ki, Gümrüdəki təcrübə təkrarlanacaq. Təxminən bir ay bundan qabaq "Taşır" Şirkətlər Qrupunun təsisçisi Samvel Karapetyanın sədrliyi ilə Hay Sahibkarlar Assosiasiyasının Moskvadakı biznes forumu da əslində bu məqsədlə təşkil edilmişdi. Demək, parlament seçkisi öncəsi elektoratlara işləmək üçün Qərbdən, ilk növbədə ABŞ-dan ayrılan maliyyənin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılması fonunda Rusiyanın artıracağı planlaşdırıldığını görürük. Ermənistanda bu yaxınlarda keçirilən sosioloji sorğu da göstərir ki, seçici rəyinə ən çox təsir göstərən iki faktor var - sülh və maliyyə. Məhz o üzündən oradakı re-

vanşizm haqda düşünənlərin ən quzğunu Robert Köçeryan belə qələbə günü ilə bağlı təbrikində "daha sülhsevər Ermənistan" quracaqlarından dəm vururdu". **Deputat qeyd etdi ki, indiyədək Azərbaycanın "təcavüz"ə hazırlaşdığını deyən Paşinyan son zamanlar durmadan heç bir savaş olmayacağını, mütləq sülh müqaviləsi bağlanacağını bildirir:** "Aprelin 29-u - mayın 2-si aralığında keçirilən başqa bir sosioloji sorğuya istinad etsək, Ermənistanda hakim Vətəndaş Müqaviləsi Partiyasına səs verəcəklərini bildirenlərin sayı nisbəti (11,5%) ilə Köçeryan-Sərkisyan cütliyi tərəfdarlarının sayı (11,3%) təqribən eynidir ki, son 7 ildə ilk dəfədir ki, belə bir vəziyyət qeydə alınır. "Çiçəklənən Ermənistan" Partiyasına səs verəcəklərini bildirenlərin 2,9 faizi, Daşnaksütyun tərəfdarlarının isə 2,2 faiz olduğunu nəzərə alsaq, Paşinyanın növbəti dəfə baş nazir seçilmək şansının elə də yüksək olmadığı görünür, əlbəttə, əgər bu sorğu obyektivdirsə. Ən maraqlısı isə budur ki, səsvərməyə gəlməyəcəklərini (23,7%), heç kimə səs verməyəcəklərini (5,5%) və bül-lüeteni korlayacaqlarını (4,5%) deyən respondentlərin sayı səsvərməyə qatılaraq hansısa partiyaları dəstəkləyəcəklərini bildirenlərin hamısınınkindən daha çoxdur. Heç şübhəsiz ki, belə bir vəziyyətdə seçkinin nəticəsinə kənar təsirin rolu daha da artır. Bax, Paşinyanı Moskvaya aparan bu realıqdır".

■ **E.PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

İrəvanın Tramp komandası ilə uğursuz təmasları

Son 100 gün ərzində Ermənistan hakimiyyətinin Tramp komandası ilə təmasları konkret nəticə verməyib. Modern.az-ın məlumatına görə, Erməni Amerika Araşdırmaları Mərkəzi Trampın prezidentliyi-nin ilk 100 günü ərzində Ermənistan-Amerika münasibətlərini təhlil edib.

Mərkəz bildirib ki, yanvarın 20-də Donald Tramp ABŞ-ın 47-ci prezidenti kimi səlahiyyətlərinin icrasına başlayanda dünyanın bir sıra ölkələri arasında Ermənistanda da narahatlıqlar var idi: "İrəvan gözləyirdi ki, prezident Trampın Ermənistan münasibəti necə ola bilər və bu yanaşma onun birinci prezidentliyi dövründəki yanaşmadan fərqlənəcəkmi? Çünki Trampın prezidentliyinin birinci dövrü Ermənistan-Amerika münasibətlərinin çox aşağı inkişaf dinamikası ilə yadda qalmışdı".

Mərkəzin təhlilində qeyd edilib ki, Ermənistan-Amerika münasibətlərinin hazırkı dinamikasını anlamaq üçün ilk növbədə Tramp administrasiyası ilə Ermənistan hakimiyyəti arasındakı təmaslara, onların məzmununa və səviyyəsinə diqqət yetirmək lazımdır.

"Son 8 ildə Ermənistanın baş nazirinin hər hansı ABŞ prezidenti ilə yeganə əlaqəsi telefon danışığı formatında baş tutub. Bu danışığın məqsədi Trampı prezident seçkilərində qələbəsi münasibətilə təbrik etmək olub. Lakin bu, münasibətlərin səviyyəsinin bariz göstəricisi sayıla bilməz. Çünki nəzərə almaq lazımdır ki, onlarla ölkənin lideri Trampa oxşar telefon danışığı aparıb, onu prezident seçilməsi və ya artıq vəzifəyə başlaması münasibətilə təbrik ediblər", - mərkəz qeyd edib.

Erməni Amerika Araşdırmaları Mərkəzi qeyd edib ki, rəsmi İrəvan gözləyirdi ki, beynəlxalq ictimaiyyətin diqqət mərkəzində olan Azərbaycan Ermənistan qarşı təzyiq hərəkətlərdən çəkinəcək.

"Trampın prezidentliyinin ilk 100 günü ərzində Ermənistanla bağlı daha bir mühüm hadisə dövlət başçısının aprelin 24-də "erməni soyqırımı"nın anılması ilə bağlı rəsmi açıqlaması olub. Bayden 24 aprel hadisələrini təsvir etmək üçün "soyqırım" sözünü işlədən ilk ABŞ prezidenti oldu. Bu, erməni icmasının uzunmüddətli mübarizəsinin nəticəsi və Baydenin Ermənistan qarşı siyasətinin göstəricisi idi. Lakin Tramp Baydendən nümunə götürmədi və əvvəlki prezidentlər kimi "soyqırım" sözündən yayındı, bunun əvəzinə yalnız "Meds Yeghern" ifadəsini işlətdi. Və ümumiyyətlə, bəyanatda kifayət qədər yayımlama terminləri və ifadələri var idi", - Erməni Amerika Araşdırmaları Mərkəzi bildirib. (Araşdırma barədə daha geniş bu linkdən oxuyun: <https://modern.az/analitika/517414/ermenistan-hakimiyeti-trampin-komandasina-chixish-yolu-axtarir-tehlil/>)

Hindistanın boykot taktikası özünə ziyandır

İqtisadçı deyir ki, Azərbaycanın Hindistandan idxal etdiyi məhsullar başqa ölkələrdən də asanlıqla əldə oluna bilər

Xəbər verdikimiz kimi, son günlər Hindistanda Azərbaycan qarşı kütləvi boykot kampaniyası başlandı. Buna səbəb kimi Azərbaycanın Pakistana verdiyi siyasi dəstək göstərilir. Hindistan rəsmiləri Azərbaycana səfər etməməyə və Azərbaycan mallarını almamağa çağırış ediblər.

Bəs bu boykotun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri olacaqmı?

Mövzu ilə bağlı Bakupost.az-a danışan **iqtisadçı ekspert Akif Nəsirli** bildirib ki, Hindistanın siyasi bəyanatları iqtisadi münasibətlərə ciddi təsir göstərməyəcək: "Bu siyasi bəyanatlarla iqtisadi münasibətlər arasında o qədər də əlaqə olmur. Yeni siyasətçilər daha çox boğazdan yuxarı danışirlər. Dünyanın ən qüdrətli dövləti olan ABŞ Prezidenti Donald Tramp bütün dünyaya meydan oxuyurdu, bu gün isə öz səhvlərini düzəltməklə məşğuldur. Hesab edərim ki, bunlar, sadəcə, bəyanat olaraq qalacaq. Çünki Hindistanla Azərbaycan arasında iqtisadi-ticarət əlaqələri elə səviyyədə qurulub ki, biz bu ölkəyə ixrac etdiyimizdən 7-8 dəfə çox məhsulu oradan idxal edirik. Əgər aramızdakı ticarət döviyyəsi 1 milyard dollardırsa, bunun yalnız 100 milyon dolları Azərbaycanın ixracına, 900 milyon dolları isə Hindistandan idxala aiddir".

Akif Nəsirli əlavə edib ki, Azərbaycanın Hindistandan idxal etdiyi məhsullar başqa ölkələrdən də asanlıqla əldə oluna bilər: "Hindistanın bizi boykot etməsi əslində onun özünə ziyandır. Biz Hindistandan kənd təsərrüfatı məhsulları, kimyəvi maddələr, düyü və digər məhsullar alırıq. Amma bu məhsulları başqa ölkələrdən də əldə edə bilərik. Məsələn, onların münasibətə yaşadığı Pakistandan.

Əgər Hindistan siyasətçiləri verdikləri bəyanatların ardınca gedib öz dövlətlərinin iqtisadi menecerlərinə bizi boykot etməyi tapşırsalar, o zaman Azərbaycan kimi bir bazarı itirəcəklər. Azərbaycana ixracatı dayandıra bilərlər, amma oradan aldığımız məhsulların yüzlərlə alternativ var. Yeni biz heç nə itirməyəcəyik. Ona görə də itirən yalnız özləri olacaq. Çünki gələcəkdə ola bilər ki, Hindistanın başqa ehtiyacları yarınsın və o zaman Azərbaycan bu ehtiyacları ödəməyəcək".

İqtisadçı qeyd edib ki, Hindistan gələcəkdə Azərbaycan neftinə ehtiyac duya bilər: "Hazırda Hindistan Rusiyadan neft idxalını kəskin şəkildə azaldıb, maye qaz idxalını isə minimuma endirib, demək olar ki, dayandırıb. Bunu isə ABŞ və Avropa sanksiyalarından qorxduğu üçün edib. Övvəllər Hindistan Rusiyadan neft alır, onu emal edib neft məhsulları hazırlayaraq bölgədəki digər ölkələrə satırdı. Amma Trampın sanksiya bəyanatından sonra yalnız Rusiyaya yox, həm də Rusiya ilə dərin ticarət əlaqələri olan ölkələrə sanksiya tətbiq ediləcəyi bildirildiyi üçün Hindistan Rusiyadan neft alışı dayandırıb. Ola bilər ki, gələcəkdə Hindistan Azərbaycan neftinə möhtac qalsın. Əslində İrandan da neft ala bilər, amma bunun üçün Pakistanla münaqişəni dayandırmalıdır. Elə Azərbaycandan da neft almaq üçün Pakistanla münasibətləri normal səviyyəyə gətirməlidir".

■ "Yeni Məşavət"

İmişli rayonunda 9 may tədbiri zamanı SSRİ bayrağı qaldırılıb. Hadisə rayonunun Sarıxanlı kəndində baş verib. SSRİ bayrağı İkinci Dünya müharibəsi xatirə kompleksinin üzərinə sancılıb. Sosial şəbəkədə yayılan görüntülər cəmiyyət tərəfindən birmənalı qarşılanmayıb.

Tədbirdə həmçinin rayon Saleh Səmədov SSRİ bayrağı Ağsaqqallar Şurasının sədri fonunda sinəsində rus imperi-

"Sabah peşman olanlar..." mesajının şifrələri

Hikmət Babaoğlu: "Bu fikirləri səsləndirən Azərbaycan Prezidentinə, onun qətiyyətinə borcluyuq"

"Azərbaycan xalqı müharibədə bu Qələbəni əldə etməklə öz tarixi böyüklüyünü bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycana dünyada olan münasibət, - hətta bizə düşmənçilik edən dairələr, qüvvələr, ölkələr bilir ki, biz layəqətli xalqıq, hörmətə layiq olan xalqıq və bizimlə hesablaşmaq lazımdır. Ən azı yaşadığımız bölgədə bizimlə bu gün hesablaşmayan sabah peşman olur". Prezidenti İlham Əliyev Ağdam Müğam Mərkəzinin açılışındakı çıxışında belə deyib. Qələbə Cənubi Qafqazda yeni bir siyasi reallıq yaratdı. Azərbaycan sülh və əməkdaşlıq təşəbbüsləri ilə çıxış edir.

Bu da Azərbaycanın bölgədəki siyasi nüfuzunu və liderlik rolunu artırdı. Bu gün Azərbaycan, faktiki olaraq bölgənin yeni geosiyasi tarixini yazır. Azərbaycan regional, hətta beynəlxalq proseslərə təsir edə bilən mühüm aktor rolunu oynayır, regionda əsas qalib təbii ki,

Prezident İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Azərbaycandır. İlham Əliyev Prezident olduğu illər ərzində Azərbaycanın statusunun möhkəmləndirilməsində, Qarabağ həqiqətlərinin yayılmasında irəliləyişlər əldə olunub. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qafqazda yeni ge-

osiyasi reallıq formalaşdırır. İlham Əliyevin uzaqgörən strategiyası Azərbaycanı bütün regional məsələlərdə həlledici səslə müstəqil dövlətə çevirdi. Avropa, Amerika, Rusiya və Ukraynada baş verən proseslər fonunda İlham Əliyevin başçılıq etdiyi Azərbaycan müxtəlif sahələrdə öz potensialını inkişaf etdirir və möhkəmləndirir.

Prezidentin "Sabah peşman olanlar..." mesajının şifrələri nədir?

Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoğlu "Yeni Məşavət"ə bildirdi ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tarixi zəfərimizi yenidən qiymətləndirdi: "Cənab Prezident qeyd etdi ki, Azərbaycan xalqına dünyada hörmətlə yanaşırlar, Azərbaycan xalqının iradəsi ilə hesablaşırlar. Bu, əslində tarixi zəfərimizdən sonra beynəlxalq münasibətlər sistemi içərisində əldə etdiyimiz yeni milli statusumuzdur. Çünki iki şey həmişə qiblə yaradır - güc və ağıl. Dünyanın hazırkı inkişaf mərhələsində isə güc ağılı, ağıl isə gücü təyin edir. Yeni Azərbaycan xalqı hər iki mühüm komponentə sahib olduğunu, qüdrətini yenidən göstərmiş oldu və bir daha dün-

ya xalqlarının tarixində, bəşər sivilizasiyası tarixində oynadığı rolun təsadüfi olmadığını dünyaya sübut etdi. Heç şübhəsiz ki, buna görə biz öz liderimizə borcluyuq. Bu fikirləri səsləndirən Azərbaycan Prezidentinə, onun qətiyyətinə, onun strateq keyfiyyətlərinə borcluyuq. Çünki hər bir xalqın lideri onu təşkilatlandırır, onun potensial enerjisini real gücə çevirir. Doğrudan da bu qiymətləndirmə olduqca mühüm və tarixi qiymətləndirmədir Azərbaycan Prezidenti tərəfindən".

Hikmət Babaoğlu düşüncə ki, "Bizimlə bu gün hesablaşmayanlar sabah peşman olur" ifadəsində də çox konkret və çox dəqiq mesaj var: "Bu mesajı anlamıq üçün Azərbaycan Prezidenti coğrafiyanı da çox məhdud olaraq qeyd edir, deyir ki, ən azı yaşadığımız bölgədə bizimlə bu gün hesablaşmayanlar sabah peşman olur. Heç şübhəsiz ki, birinci bu, Ermənistandır. Ermənistan bizimlə hesablaşmadı, Azərbaycanda yaşayan ermənilərə Azərbaycan Konstitusiyasının təhlükəsizlik təminatını qəbul etmədi və sonra peşman oldu. İkinci regional ölkə isə yenə bizim qonşumuzdur. Bu qonşumuz da yeni yaranmış reallığı qəbul etmək istəmir. Amma yeni mərhələdə artıq qəbul etməyə başlayıb. Mən düşünürəm ki, nəhayət, həmin ölkə də sabah peşman olmağa üçün bu gün Azərbaycana münasibətdə daha adekvat addımlar atmalıdır. Əgər bunu etməsə, sabah o da peşman olmağa məhkumdur. Sonrakı peşmançılıq isə fayda vermir".

■ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Məşavət"**

İmişlidə SSRİ bayrağı və "Georgi lenti" aranı qatdı

Rayonun Ağsaqqallar Şurasının sədri Saleh Səmədovun etdikləri cəmiyyətdə sərt təkpi ilə qarşılandı

yasının rəmzi olan "Georgi lenti" ilə çıxış edib. Kənddə, həmçinin "Den Pobedi" ("Qələbə Günü") sovet mahnısı da səsləndirilib.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Sabah"a danışan İmişli rayon icra başçısının birinci müavini Mirzə Quliyev bildirib ki, hazırda bayraq qalmaqalı ilə bağlı araşdırma aparılır: "Bu hadisədən xəbərimiz var. Həmin bayrağı xiyabanda rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri sancıb. Hazırda bu barədə araşdırma aparılır.

Lazımı tədbirlər görülməkdir".

Saleh Səmədov Modern.az-a açıqlamasında bildirib ki, burada heç bir pis şey yoxdur. "Bunun nəyi pisdirdi ki? SSRİ kimi böyük dövlət olub, onun bayrağıdır", - Saleh Səmədov qeyd edib. Saleh Səmədov sonda jurnalistləri təhqir edib: "İkincisi, bunun sizə nə aidiyyəti var. Boş-boş işlərlə məşğul olursunuz".

Azpolitika.info-nun kiçik araşdırmasından aydın olub ki,

bu şəxs İmişlidə kifayət qədər tanınan biznesmandır. Bildirilir ki, YAP İmişli Rayon Təşkilatının "Energetik" Ərazi Partiya Təşkilatının sədridir. Onun biqrafiyasında anbar müdirliyindən "bazarqom"luğa, icra başçısı müavinliyindən MMC rəhbərinə qədər hər cür vəzifələr var. 1992-2003-cü illərdə Respublika Bazarlar İdarəsinin rəisi, sonra Bakı Baş Ticarət İdarəsi rəisinin müavini, Səbəy rayon Ticarət və İctimai İşlər İdarəsinin rəisi, Nərimanov rayon Ticarət Departamentinin rəisi, İmişli Rayon Məşğulluq Mərkəzinin direktoru, arada "FM-RUS" Kommersiya Firmasının direktoru, 2018-2020-ci illərdə isə Azərbaycan Metrologiya İnstitutunun baş direktoru olub.

Sayt daha sonra yazır: "Təbii ki, Hitler faşizminə qarşı müharibədə Azərbaycan xalqının böyük itkiləri verdiyini, qəhrəmanlıq, fədakarlıq göstərdiyi-

ni nəzərə alsaq, 9 mayın ölkəmizdə xüsusi qeyd edilməsində qeyri-adi heç nə yoxdur. Əksinə, bununla da həmin savaşda həlak olan həmvətənlərimizin ruhu yad edilmiş, onlara ehtiram göstərilmiş olur və sair.

Lakin İmişlidə görüntüləri yayımlanan tədbir bütün əndazələri aşdı. Sanki bu tədbir Azərbaycanda deyil, SSRİ-nin bərpası həsrətilə alışıq yanan Rusiya vilayətlərinin birində keçirilir. Ərazi SSRİ bayraqları ilə "bəzədilib", tribunanın üzərində qırmızı SSRİ bayrağı dalğalanır. O SSRİ bayrağı ki, məsələn, 20 yanvarda həmin bayrağın altında Bakıya soxulan rus imperiyası qoşunu yüzlərlə həmvətənimizi şəhid etmişdi... Bundan əlavə, iştirakçıların yaxasına Rusiya imperiyasının işğalçılıq simvolu hesab edilən və bir çox ölkələrdə rəsmən qadağan edilmiş "Georgiyev lenti" taxılıb, fonda SSRİ-nin əzəmətinə ifadə edən musiqi səslənir, rus dilində çıxışlar edilir və sair. Yeri gəlmişkən, rus dilində çıxış edənlər Rusiyadan gələn hansısa qonaqlar yox, Azərbaycanın dövlət dilini bilməyə və rəsmi tədbirdə, ictimaiyyət qarşısında bu dildə danışmağa borclu olan Azərbaycan vətəndaşlarıdır..."

Günün sonunda Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının İdarə Heyətinin növbədənəkar iclasında İmişli Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Saleh Səmədov vəzifəsindən azad edilib və qurumun üzvlüyündən çıxarılıb.

■ "Yeni Məşavət"

Bakının bəzi ərazilərindəki evlərin qiyməti son 3 ildə 2 dəfədən daha çox artıb. “Azərbaycan Qiymətləndiricilər Cəmiyyəti” İctimai Birliyi Bakının 12 rayonundan 11-də müxtəlif küçə və prospektlərdə mənzillərin qiymətləri ilə bağlı araşdırma aparıb.

Sabunçu rayonunun ən bahalı ərazisi Oskar Əfəndiyev küçəsidir. Burada 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 2 401 manatdır.

Binəqədi rayonunun ən bahalı ərazisi İbrahimpaşa Dadaşov küçəsidir. Bu küçədə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 2 813 manatdır.

Xəzər rayonunun ən ba-

tikinti mövsümünün sonunda inşaat materiallarının qiymətində 10-12% artım baş verəcək. Bənzər şəkildə, daşınma xərclərində də 15-20% civarında artım gözlənilir. Nəqliyyat xərclərinin artması xüsusilə idxal olunan tikinti materiallarının qiymətinə birbaşa təsir edəcək”.

2300-5000 manat aralığındadır. Bu, bilavasitə süni bahalaşmadır. Digər səbəblərə gəlincə, əmlakçılar bunun həm də tikinti materialları, tikinti xidmətlərinin bahalaşması ilə əlaqəli olduğu qənaətinə gəlirlər.

Rəsmi göstəricilərə görə, 2021-2025-ci illər arasında mənzil bazarında 55%

Məşhur şirkətin binası niyə sökülür?

Bir sıra inşaat materialları istehsalı ilə məşğul olan “ALMET” ASC-nin inzibati binası söküləcək. İqtisadiyyat.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, buna səbəb “ALMET” ASC-nin yerləşdiyi ərazidə parkın salınmasıdır.

Məlumatla görə, ASC bu məqsədlə iyunun 30-da səhmdarlarının növbəti illik ümumi yığıncağını çağıraraq.

Yığıncağın saat 11.30-da Xəzər rayonu, Buzovna qəsəbəsi, Qəsəbə küçəsi 24 nömrəli ünvanda - “Şüşəplastmas” ASC-nin yerləşdiyi ünvanda keçirilməsi qərara alınıb.

Ümumi yığıncağın gündəliyinə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi ilə Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən “ALMET” ASC-nin yerləşdiyi ərazidə parkın salınması məqsədilə cəmiyyətə məxsus olan bina və qurğuların (balansındakı daşınmaz əmlakın) tamam sökülməsinə aid məsələ daxil edilib.

Burada söhbət paytaxtın Xətai rayonu, Zavod küçəsindən gedir. ASC-yə məxsus bina və daşınmaz əmlak Zavod küçəsi 8-ci, ev 1 ünvanında yerləşir.

Qeyd edək ki, “ALMET” ASC inşaatda istifadə olunan qapı, pəncərə, pilləkən, darvaza, məhəccər və s. istehsalı ilə məşğuldur. 314 454 manat nizamnamə kapitalına malik olan şirkətin qanuni təmsilçisi Həsənov Suliddin Nəcəf oğludur.

Qaraçay çayı üzərində yeni körpü

Quba-Qonaqkənd-Muçu avtomobil yolunun 7-ci kilometrində, Qaraçay çayı üzərində yerləşən, qəzalı vəziyyətə düşmüş 101 metr uzunluğa malik mövcud körpüyə alternativ olaraq yeni avtomobil körpüsünün tikintisinə başlanılıb.

Bu barədə “Report”a Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyindən (AAYDA) məlumat verilib.

Yeni körpü 100 metr uzunluğunda, 12 metr enində və 3 aşırımlı olmaqla inşa olunur. Hazırda körpüdə kənar dayaqların inşası aparılır.

Xatırladaq ki, sel suları nəticəsində mövcud körpünün 4 nömrəli dayağında şaquli oxdan çıxaraq əyilmə müşahidə olunub. Hadisə yerinə dərhal Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin əməkdaşları cəlb olunaraq təhlükəsizlik tədbirləri görüldü, körpü ilə nəqliyyatın hərəkəti dayandırılıb və qısa müddətdə əraziyə xüsusi texnika və canlı qüvvə səfərbər edilərək, bərpa işləri aparılıb və körpü müvəqqəti olaraq istifadəyə verilib.

Bakının ən bahalı evləri bu rayonlardadır

Paytaxtda evlərin qiyməti kəskin bahalaşacaq - səbəb

Qurumun sədri Vüqar Oruc məlumat verib ki, araşdırma zamanı yeni və köhnə tikililər arasında kəskin qiymət fərqləri müşəyyən edilib.

Mayın 1-nə olan məlumata əsasən qiymətlər aşağıdakı kimidir:

Səbəyl rayonunun ən bahalı ərazisi Neftçilər prospektidir. Bu prospektdə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 9 640 manatdır.

Yasamal rayonunun ən bahalı ərazisi Bəsti Bağirova küçəsidir. Bu küçədə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 3 635 manatdır.

Nəsimi rayonunun ən bahalı ərazisi 28 May küçəsidir. Bu küçədə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 3 827 manatdır.

Xətai rayonunun ən bahalı ərazisi Xocalı prospektidir. Bu prospektdə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 3 199 manatdır.

Nərimanov rayonunun ən bahalı ərazisi Həsənoğlu küçəsidir. Bu küçədə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 3 574 manatdır.

Nizami rayonunun ən bahalı ərazisi Qara Qarayev prospektidir. Burada 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 2 818 manatdır.

Suraxanı rayonunun ən bahalı ərazisi Zəhid Əliyev küçəsidir. Bu küçədə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 2 113 manatdır.

halı ərazisi Mərdəkan şossesidir. Burada 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 2 005 manatdır.

Bakının Qaradağ rayonunun ən bahalı ərazisi Seymur Orucov küçəsidir. Bu küçədə 1 kvadratmetr mənzilin orta qiyməti 1 842 manatdır.

V.Orucun bir müddət öncə verdiyi açıqlamaya əsasən, bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycanda tikinti materiallarının qiymətləri ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,5%-5,7 % çox olub. İnşaat materiallarının qiymət artımına təsir edən əsas amillər arasında idxal bazarlarında baş verən dəyişikliklər, monetar siyasət və tikinti sektorundakı tələb-təklif balansı xüsusi yer tutur: “Azərbaycanın əsas inşaat materiallarını idxal etdiyi ölkə hazırda Rusiyadır. Əgər Rusiya-Azərbaycan iqtisadi münasibətlərində hər hansı bir problem yaranmasa və ticarət əlaqələri stabil qalsa, bazarda ciddi dalğalanmalar gözlənilmir. Lakin regionda hər hansı bir fors-majör vəziyyət, devalvasiya və monetar siyasətdə dəyişiklik qiymət artımına səbəb ola bilər”.

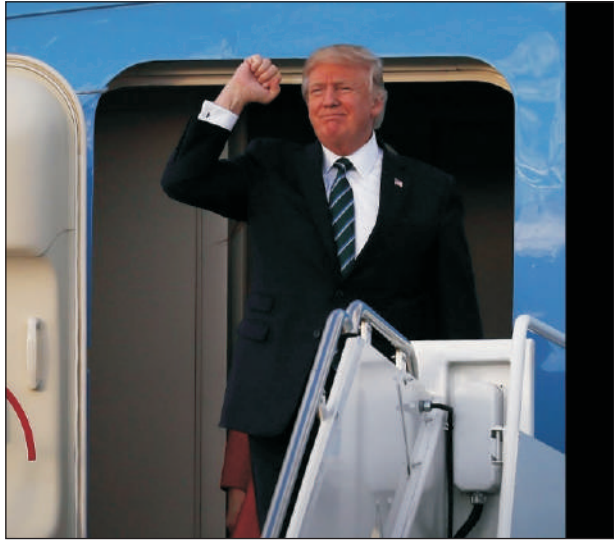
V.Oruc bildirib ki, bu tendensiyanın mart-aprel aylarında da davam edəcəyi ehtimal olunur: “Ümumilikdə proqnozlaşdırılır ki,

Ekspertin sözlərinə görə, inşaat sektorunda iri oyunçuların bazara daha çox nəzarət etməsi tendensiyası müşahidə olunur: “Bazarda kiçik tacirlər tədricən sıradan çıxır, iri ticarətçilər isə öz mövqelərini gücləndirir. Bu, qiymətlərin tənzimlənməsinə təsir edə bilər, çünki bazardakı oyunçuların sayı azaldıqca, monopoliya ehtimalı artır. Bu tendensiya xüsusilə Azərbaycanda tikinti bazarının böyüməsi, Qarabağda aparılan gənciyyəqaslı bərpa-quruculuq işləri və iri layihələrə tələbatın artması ilə bağlıdır. Xüsusilə taxta, metal məmulatları və digər xaricdən gətirilən materialların qiymətlərində artım gözlənilir. Yerli istehsal bəzi materiallarda isə qiymət dəyişiklikləri o qədər də kəskin olmayacaq. Armatur və digər köməkçi tikinti materiallarında qiymət artımı nisbətən daha aşağı olacaq. Hazırkı qiymət artımı tendensiyasına əsasən, mart ayının ilk həftələrində bahalaşma ciddi hiss olunmasa da, ayın sonuna və aprel ayının əvvəllərinə doğru daha aydın şəkildə görünəcək”. (Report)

Əmlak eksperti Elnur Azadov “Yeni Müsavat”a açıqlamasında təsdiqlədi ki, 2021-2025-ci illərdə mənzil bazarında 55% qiymət artımı qeydə alınıb: “Ən yüksək artım Ağ Şəhər ərazisində müşahidə olunub. Həmçinin Nardaran bağlarında torpaq 70% bahalaşıb. Sözügedən ərazi ilə bağlı təhlillər aparılıb və məlumat dəqiqdir. 55% qiymət artımı mənim qeyd etdiyim məlumatdır. Nardaranda torpaq bahalaşmasının əsas səbəbi ərazidə infrastrukturun güclü inkişaf etməsidir. “Sea Breeze” layihəsi inşa olunur. Bununla əlaqədar sözügedən ərazidə dənizə və “Sea Breeze” ərazisinə yaxın torpaqlara tələbat yüksək olduğundan qiymət artır. Yol kənarında olan, ticarət üçün yararlı torpaqlarda da qiymət artımı müşahidə olunur. Burada hətta ildə ən azı 50% qiymət artımı müşahidə edilir”.

Əmlak ekspertlərinin fikrincə, mənzil bazarında baş verən qiymət artımlarının əsas səbəblərindən biri təklifin məhdudlaşması ilə bağlıdır. Nəsimi və Xətai rayonlarında, xüsusilə 3 il əvvəl kvadratı 1600-2000 civarında olan mənzillər hazırda

■ **NİGAR HƏSƏNLİ,**
“Yeni Müsavat”

Trampın ilk xarici səfəri

ABŞ Prezidenti Donald Tramp vəzifəyə başladıqdan sonra ilk dövlət səfərini Səudiyyə Ərəbistanına edib.

“Al Arabiya” telekanalının məlumatına görə, Donald Trampın təyyarəsi Ər-Riyad şəhərinin “Kral Xalid” beynəlxalq hava limanına enib. ABŞ Prezidentinin bu gün Səudiyyə Ərəbistanı rəhbərliyi ilə görüşəcəyi və iki dövlət arasında investisiya forumunda iştirak edəcəyi gözlənilir.

Birləşmiş Ştatların dövlət başçısı mayın 13-dən 16-dək Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə səfər edəcək. Aprelin sonunda Papa Fransiskın dəfn mərasimində iştirakı nəzərə alınmazsa, bu, Donald Trampın ilk xarici səfəridir. ABŞ nümayəndə heyətinə dövlət katibi Marko Rubio, Pentaqonun rəhbəri Pit Heqset və maliyyə naziri Skott Bessent də daxil edilib.

Səfər çərçivəsində ərəb monarxiyaları ilə investisiya əməkdaşlığının genişləndirilməsi məsələlərinə diqqət yetiriləcək. Görüşlər zamanı həmçinin müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri, o cümlədən Qəzza sektoru, Yəmən və Ukraynadakı münaqişələrin həlli ilə bağlı mövzular müzakirə ediləcək.

Netanyahuya zərbə: ABŞ-İran danışıqları...

Tramp İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu'nun hərəkətlərindən narazıdır, buna görə də bu ölkəni İran və Səudiyyə Ərəbistanı ilə münasibətlərin tənzimlənməsi prosesindən kənarda qoyur. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə “Faynənsəl Tayms” məlumat yayıb. Məlumatla görə, Tramp ilk növbədə İsrailin Qəzzada hərbi əməliyyatları bərpa etmək planlarından narazıdır: “Trampın qəzəbi ilk dəfə aprel ayında keçirdiyi mətbuat konfransında İsrail mallarına əvvəllər tətbiq edilən gömrük rüsumlarını ləğv etməkdən imtina edərək ortaya çıxdı. Netanyahu üçün ən böyük zərbə ABŞ-ın İranla birbaşa danışıqlara başlaması oldu. Ağ Ev İsraili bağlayacağı sövdələşmələrdə iştirakdan kənarlaşdırmağa davam edir. Növbəti sırada Səudiyyə Ərəbistanı ilə dinc nüvə enerjisi üzrə razılaşma ola bilər. ABŞ-İsrail ittifaqı bu fikir ayrılıqlarından sağ çıxa bilər, lakin Tramp Netanyahuya ABŞ gündəminə sadıq qalmalı olduğunu açıq şəkildə bildirir. ABŞ gündəmi əlçatmaz məqsədləri olan sonsuz müharibələri əhatə etmir, ancaq xarici siyasətdə qələbələrə və iqtisadiyyatı Yaxın Şərqdə investisiya imkanları ilə təmin etməyə yönəlib”.

Mayın 27-29-da Rusiya paytaxtında 150-dən çox ölkənin nümayəndələrinin iştirakı ilə təhlükəsizlik məsələlərinə dair böyük forum keçiriləcək. Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi Sergey Şoyqunun sədrliyi ilə keçiriləcək tədbirdə MDB, KTMT, Aİİ, ŞƏT, eləcə də Asiya, Afrika və Latın Amerikasının ölkələrindən yüksək səviyyəli nümayəndələr iştirak edəcək. Təşkilatçılar 20-dən çox beynəlxalq təşkilatın rəhbərlərinə dəvət göndərirlər. Forumda məqsəd indiki gərgin vəziyyətdə, Rusiyanın təhlükəsizlik üzrə beynəlxalq dialoq mərkəzi kimi yüksək statusunun təsdiqlənməsinə xidmət edir.

Şoyqu Azərbaycan TŞ-nin katibini Moskvada gözləyir

Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi MDB ölkələrindən də dəvət ediləcək yüksək səviyyəli nümayəndələrin iştirakı ilə forum hazırlığında - mövzu və məqsəd...

Təhlükəsizlik Şurası 2010-cu ildən təhlükəsizlik məsələlərinə cavabdeh olan yüksək səviyyəli nümayəndələrin illik beynəlxalq toplantısını keçirir. Forum global təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirəsi və terrorizm, ekstremizm, transmilli cinayətlər və narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizədə ölkələr arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün platforma rolunu oynayır. Bundan əvvəlki toplantı 2024-cü ilin yazında Sankt-Peterburqda keçirilib. Tədbirdə təhlükəsizlik şuralarının katibləri, milli təhlükəsizlik müşavirləri, baş nazirin müavinləri, təhlükəsizlik orqanlarının və xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərləri, BMT və digər aidiyyəti qurumların nümayəndələri iştirak ediblər. Yada salaq ki, Azərbaycan Prezidenti yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi Ramil Usubovdur. R.Usubov 1994-2019-cu illərdə ölkənin daxili işlər naziri olub. Rusiyanın indiki vaxtda belə bir tədbiri keçirməkdə əsl məqsədi nə ola bilər? Azərbaycan iştirak edəcəkmi?

Politoloq Oqtay Qasımov “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, mayın sonlarında Rusiyada keçiriləcək təhlükəsizlik məsələlərinə dair böyük forum, əlbəttə, diqqətəlayiq tədbirdir: “Nəzərə alsaq ki, Rusiya Ukraynaya qarşı başladığı təcavüzdən sonra dünyada ciddi şəkildə izolə edilmiş durumdaydı. Amma son yarım ildə Rusiya sanki bu izolyasiyanı müəyyən qədər dağıtmağa nail olub. Keçən ilin oktyabrında Kazanda keçirilən BRİCS toplantısının genişləndirilmiş formatından sonra Rusiya xeyli izolyasiyadan çıxmış kimi göründü. Xüsusilə bu ilin əvvəlindən

Donald Tramp ABŞ-da hakimiyyətə gələndən sonra Rusiya-Amerika danışıqları faktiki olaraq Moskvaya dünya siyasətində yenidən masaya qayıtmasına şərait yaratdı. Yenidən Rusiya aktiv şəkildə beynəlxalq birliyin üzvünə çevrildi. Məhz bu izolyasiyanın yandırılması məqsədilə Rusiyada çox müxtəlif tədbirlər keçirilir. Buraya çox müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar və dövlət başçıları dəvət olunur ki, bunlardan biri də 9 mayda Moskvada keçirilən parad idi. Orada da dünyanın əksər dövlət başçılarına dəvətlər göndərilərsə də, Rusiyanın umduğu səviyyədə təmsilçilik olmadı və cəmi 20-yə yaxın ölkə və hökumət başçısı bu tədbirə qatıldı. Mayın sonlarında təşkil olunacaq təhlükəsizlik məsələlərinə həsr olunan forum da qeyd etdiyimiz niyyətlə keçiriləcək tədbirlərdən sayıla bilər. Bu tədbirlər, bir daha qeyd etmək istəyirəm, Rusiyanın izolyasiyadan çıxması üçün nəzərdə tutulan tədbirlərdir. Burada iştirak edəcək beynəlxalq təşkilatların əksəriyyəti məhz Rusiyanın təmsil olduğu təşkilatlardır. O cümlədən dəvət edilən ölkələr

Rusiya ilə yaxın münasibətlərə malik olan ölkələrdir. Onların müvafiq təmsilçiləri foruma qatıla bilər. Əlbəttə ki, tədbirin adının təhlükəsizlik məsələlərinə həsr olunan forum olaraq seçilməsi diqqəti cəlb etmək üçündür. Son illər dünyada təhlükəsizlik

siyasətə xüsusi ciddi təsir etmədiyinə görə iştirak etməyimiz mümkün variantdır”.

Politoloq onu da dedi ki, Azərbaycan təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı özünün ən yaxın müttəfiqi Türkiyə ilə əməkdaşlığa xüsusi önəm verir. Bunu Azər-

baycan Prezidenti İlham Əliyevin mayın 13-də Türkiyə Milli Təhlükəsizlik Şurasının Baş katibi Okay Məmişinin qəbul etməsi də təsdiqləyir: “Dövlətimizin başçısı Okay Məmişin Türkiyə Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Şurasının Baş katibi təyin olunmasından sonra ilk səfərini ölkəmizə etməsinin əhəmiyyətinə toxunub və bu səfərin uğurlu olacağına ümidvarlığını bildirib. Okay Məmiş də öz növbəsində bu vəzifəyə təyin olunmasından sonra ilk səfərini qardaş Azərbaycana etməsindən məmnunluğunu diqqətə çatdırıb. Verilən rəsmi məlumatla görə, söhbət zamanı ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə qardaşlıq və müttəfiqlik əlaqələrinin dərinləşməsindən məmnunluq ifadə olundu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan arasında səmimi münasibətlərin əməkdaşlığımızın daha da genişlənməsi işinə böyük töhfə verdiyi vurğulandı. Görüşdə ölkələrimizin bütün istiqamətlər üzrə, o cümlədən təhlükəsizliklə bağlı məsələlərdə uğurlu qarşılıqlı fəaliyyəti qeyd edilib”.

Qatılmaq istəyən ölkələr arasında Azərbaycanın iştirakı mümkün ola bilər. Prezident səviyyəsində deyil, Təhlükəsizlik Şurasının katibi və ya təhlükəsizlik sektorunda dövləti təmsil edəcək şəxslərdən biri iştirak edə bilər. Belə bir ehtimal var. Bu prinsipial bir tədbir sayılmadıq üçün və

□ Etibar SEYİDAGA,
“Yeni Müsavat”

Paytaxt məktəblərində narkoloji test aparılacaq?

Testin 8-11-ci sinif şagirdləri arasında aparılması təklif olunur - Rusiyada müəllimlər ildə iki dəfə testdən keçir

Narkomaniya bütün dünyada əsas problemlərindən biridir. Əbəs yerə “21-ci əsrin beləsi” adlandırılır. Bu zərərli vərdişlə bağlı maarifləndirmə aparılır, bukletlər paylanılır, videoçarxlar hazırlanır, lakin azalma müşahidə olunmur.

O da sır deyil ki, narkotik istifadəçilərinin yaşı gəncləşib. Mütəxəssis vurğulayır ki, bunun bir səbəbi budur ki, yeniyetmələri pis yola çəkmək daha asandır. Narkotik maddələri əldə etmək asanlaşıb. Sosial şəbəkələrdə bu haqda reklamlar gedir. Narkotik maddələrdən istifadə zamanı başlanğıc dövrlərdə yeniyetmələrin həyat ritmi dəyişir, davranışlarında kəskin dəyişiklik, məktəbdə dərs buraxmaları müşahidə olunur. Dərslərə həvəs azalır, yalançılıq artır, heç bir aydınlıq gətirmədən evdən pul tələbləri artır. Son günlər sosial şəbəkələrdə Azərbaycan məktəblərində narkoloji yoxlamaya ehtiyac olması ilə bağlı iddialar yayılıb. Yoxlanışın 8,9,10,11-ci sinif şagirdləri arasında aparılması təklif olunur.

Əvvəllər ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri ilə narkomaniya və digər zərərli vərdişlərlə mübarizəyə dair maarifləndirici tədbirlər keçirilirdi. Görüşlərin keçirilməsində əsas məqsəd şagirdləri narkomaniya və digər zərərli vərdişlərin fəsadları barədə məlumatlandırmaq, narkomanlığın cəmiyyətdə yaratdığı sosial bəlalar və sağlamlığa vurduğu ziyanlarla bağlı təbliğat aparmaq, məktəbliləri belə neqativ əməllərdən çəkəndirmək, onların təhsilə, elmə, idmana olan marağını artırmaqdan ibarət idi. Doğrudur, indi bu mövzuda telekanallarda reklam çarxları

var, amma bu cür təmaslar sanki arxa plana keçib. Qeyd edək ki, Rusiyada müəllimlər ildə iki dəfə testdən keçir. Rusiya Federasiyasının qanunvericiliyində yazılıb ki, psixiatr və psixiatr-narkoloq rəyi olmadan şəxs işə götürülə bilməz, həmçinin altı aydan sonra yeni bir rəy olmadan işçi işdə qala bilməz.

Həqiqətən də, Azərbaycan məktəblərində belə yoxlamaya ehtiyac var?

AĞ Partiya Mərkəzi Aparatının üzvü, ekspert Malvina Amirova “Yeni Məhsul”a deyib ki, məktəblərdə narkomaniyaya qarşı testlər və maarifləndirmə tədbirləri mütləq olmalıdır: “Mən bu məsələni həm çıxışlarımda, həm də yazılarımda dəfələrlə vurğulamışam, məktəblərdə narkoloji testlər keçirilməlidir, təkcə şagirdlər üçün yox, həm də müəllimlər üçün. Xüsusilə 9, 10 və 11-ci sinif şagirdləri arasında bu testlər mütləq şəkildə həyata keçirilməlidir. Niyə? Çünki bu yaş mərhələsi risk baxımından ən təhlükəlisidir. Uşaqlar, yeniyetmələr bu dövrdə narkomaniyaya meyilli ola bilərlər. Onları yoldan çıxartmaq daha asan olur”.

Ekspertin sözlərinə görə, testlərlə yanaşı, maarifləndirici tədbirlər də keçirilməlidir: “Təkcə məktəb daxilində yox, məktəbdən kənar səviyyədə də. Eyni zamanda məktəblərdə psixo-

loqlar, psixoterapevtlər mütləq şəkildə fəaliyyət göstərməlidirlər. Amma təəssüf ki, ölkəmizdə psixoloq anlayışı çox zəifdir, bu sahəyə yetərinə əhəmiyyət verilmir. Nəticədə belə problemlər daha da geniş yayılır. Digər ölkələrdə bu məsələlərə çox ciddi yanaşılır. Bizdə isə nə olsun ki, bəzi videolar çəkilir, ara-sıra verilişlər olur, amma sistemli televiziya proqramları, ardıcıl maarifləndirici tədbirlər, ciddi layihələr yoxdur. Bu səbəbdən bizim uşaqları yoldan çıxartmaq, yanlış istiqamətə yönəltmək daha asan olur. Bir daha vurğulayım, məktəblərdə psixoloqlar aktiv fəaliyyət göstərməlidirlər, uşaqlarla işləməlidirlər. Psixoloji dəstək olmadan bu problemlə mübarizə aparmaq çox çətindir. Narkoloji testlər isə vaxtaşırı keçirilməlidir. Mən təklif edərdim ki, şagirdlər üçün bu testlər üç aydan bir, müəllimlər üçün isə altı aydan bir həyata keçirilsin. Altı ay şagirdlər üçün bir qədər uzun müddətdir, bu sahədə daha tez-tez yoxlamalar aparılarsa daha yaxşı nəticələr əldə olunar. Rusiyada və bir çox digər ölkələrdə bu problemə ciddi yanaşılır. Çünki bu, sadəcə, bir fərdin yox, bütün cəmiyyətin gələcəyi üçün təhlükədir”.

“Bakı” Hüquq Şirkətinin rəhbəri Natiq Ələsgərov “Yeni Məhsul”a deyib ki, bu gün Azərbaycan cəmiyyətinin qarşısında duran ən ciddi problemlərdən biri və bəlkə də ən təhlükəlisi narkomaniyadır: “Bu

problem təkcə fərdi sağlamlıqla bağlı deyil, bütöv bir nəslin gələcəyi, milli təhlükəsizlik və sosial sabitlik məsələsidir. Yeniyetmələr, yeni cəmiyyətin ən həssas və asan təsire məruz qalan təbəqəsi narkotik bataqlığına daha tez sürüklənirlər. Təəssüf ki, artıq sosial şəbəkələr vasitəsilə narkotik vasitələrin əldə olunması daha rahat, daha gizli və daha “cazibəli” şəkildə həyata keçirilir. Sosial media platformalarında belə narkotik vasitələrin reklamı halları olur. “Çörək qəder asan tapılır” ifadəsi bir zamanlar zara-fət kimi səslənsə də, bu gün acı bir reallıqdır. Yeniyetmələrin həyat ritmindəki dəyişikliklər, dərse marağın azalması, davranışda aqressiya, yalan danışmaq, valideynlərdən səbəbsiz pul istəkləri və evdən gizli gediş-gəlişlər hamısı bu bataqlığın ilk əlamətləridir”.

Natiq Ələsgərov “bu kontekstdə Azərbaycan məktəblərində narkoloji testin tətbiqi zəruri görünürmü” sualına belə cavab verib: “Bəli, zəruridir. Əgər biz bu gənclərin həyatda düzgün yol seçməsinə, sağlam və vətəndaş cəmiyyətinə yararlı fərdlərə çevrilməsini istəyiriksə, profilaktik tədbirləri, sadəcə, videoçarx və bukletlərlə bitirməməliyik. Maarifləndirmə vacibdir, amma yalnız sözlə deyil, faktiki addımlarla müşayiət olunmalıdır. Şagirdlər arasında, xüsusilə də 8-11-ci siniflərdə mütəmadi olaraq narkoloji testlərin aparılması həm valideynlər, həm müəllimlər, həm də təhsil sistemi üçün bir signal mexanizmi kimi çıxış edə bilər”.

Natiq Ələsgərov əks-argumentləri əsaslı sayır: “Bəzi valideynlər və hüquq müdafiəçiləri bu testləri uşaqların psixoloji vəziyyətinə mənfi təsir göstərə biləcəyi, onlarda etimadsızlıq və qorxu yaradacaq tədbir kimi qələmə verə bilər. Həmçinin bu testlərin məcburi yox, könüllü olub-olmaması da mübahisə mövzudur. Məxfiliyin qorunması məsələsi də vacibdir. Çünki bir yeniyetmənin adı “narkoman” damğası ilə hallansa, bu, onun həyatını məhv edə bilər. Hər bir halda çıxış yolu var. Valideyn razılığı ilə və məxfi şəkildə

“Son zəng”lə bağlı məktəblərə xəbərdarlıq

Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi 207 sayılı məktəbin direktorunun “Son zəng”lə bağlı pul tələb etməsi kimi neqativ haldan xəbərdardır, bununla bağlı komissiya yaradılıb.

Bunu Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin (MÜTDA) direktoru Eşqi Bağirov jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

E. Bağirov bildirib ki, məsələ ilə bağlı yoxlamalar aparılıb: ““Son zəng” tədbiri ilə bağlı agentliyin təlimatı var. Həmin təlimata əməl etmək lazımdır. Təhsil müəssisələrinin rəhbərlərinə bununla bağlı çağırışlar edirik. Bütün təhsil müəssisələrinə nümunəvi protokol göndərilib. Tədbirlərdə şagirdlərin çıxışları, yaradıcı hissələr nəzərdə tutulub. Amma təmtəraqlı, ciddi maliyyə yükü olan tədbirin keçirilməsi yolverilməzdir”.

Direktorun sözlərinə görə, MÜTDA tərəfindən təhsil müəssisələrində yoxlama-nəzarət tədbirləri aparılır: “Tədris prosesinin keyfiyyətinin artırılması və müəssisələrin fəaliyyətində şəffaflığın təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirilən nəzarət tədbirləri sistemli və ardıcıl şəkildə davam etdirilir, vətəndaş və valideyn müraciətlərinə xüsusi həssaslıqla yanaşılır”.

“Çalışırıq ki, hər zaman vətəndaş-valideyn müraciətlərinə operativ yanaşaq. 207 nömrəli tam orta məktəbin direktorunun da yayılan səs yazısından sonra dərhal tərəfimizdən müəssisədə yoxlama aparılıb, həmin direktorla olan əmək münasibətlərimizə son verilib. Buradan bir daha məktəb rəhbərliklərinə və təhsil müəssisələrində çalışan həmkarlarımıza çağırış edərək bildiririk ki, müəssisə daxilində hər hansı pozuntulu halları tərəfimizdən yolverilməz hesab edilir və bu kimi hallara qarşı bərkəlməz mövqedəyik. Nəzarət tədbirləri nəticəsində qanunvericiliyin tələblərinə əməl etməyənlerle bağlı ölçü götürülür”, - deyir Eşqi Bağirov bildirib.

Qeyd edək ki, bir neçə gün öncə sosial şəbəkələrdə Bakıda 207 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Yaquət Müseyibliyə məxsus olduğu iddia edilən səs yazısı yayılmışdı. Səs yazısında o, “Son zəng” üçün pul yığılmasını və pul verməyən şagirdlərin tədbirdə iştirakına icazə verilməyəcəyini qeyd edirdi.

Araşdırma nəticəsində fəaliyyətində yol verdiyi nöqsanlara görə o, Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin rəhbərinin müvafiq əmri ilə vəzifəsindən azad edilib.

də testlərin aparılması mümkündür. Geniş maarifləndirmə ilə müşayiət olunaraq könüllülük əsasında faktiki iştirakçılığa çevrilməlidir. Test nəticələrinin hüquqi və ictimai nəticələrə səbəb olmaması da gözlənməlidir. Burada məqsəd cəzalandırmaq yox, yardım etməkdir”.

Natiq Ələsgərov qeyd edib ki, Rusiyada müəllimlər ildə iki dəfə narkoloji testdən keçir: “Bu, onların şagirdlərlə davamlı ünsiyyətə olmaları və nümunəvi davranış nümayiş etdirmələri üçün vacibdir. Eyni yanaşma şagirdlərə də tətbiq edilə bilər. İsveçdə, Norveçdə və bəzi Avropa ölkələrində məktəblərdə yoxlamalar əsasən məktəb mühitinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi daşıyır. Əgər bu gün biz narkotik bəlasının məktəblərə qədər düşməsinə görürüksə və susuruqsa, sabah bu susunluğun bədalını bütün cə-

miyyət ödəyəcək. Hər bir valideyn, hər bir müəllim və dövlət qurumu bu məsələni prioritet kimi görməlidir. Narkoloji testlər nəzarət və maarifləndirmənin bir forması kimi ortaya qoyulmalıdır. Bu, artıq zərurətdir, səthi yanaşmada azadlığa müdaxilə kimi səslənə bilər. Amma daha dərinə baxsaq, bu tədbir cəmiyyətin öz gələcəyini müdafiə etməsi yönündə atdığı çox ciddi bir addımdır. Əgər bir yeniyetmə narkotik bataqlığına sürüklənsə, biz onu oradan yalnız statistik rəqəmlərlə yox, real tədbirlərlə çıxara bilərik. Narkoloji testlər bu tədbirlərin başlanğıcı ola bilər. Bir daha xüsusi olaraq vurğulayım ki, burada məqsəd cəzalandırmaq deyil, gələcəyimizi narkotik bəlasından yoldan lap başlanğıcından xilas edib doğru yola yönəltməkdir”.

□ **E. MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Məhsul”

Gürcüstan 2007-ci ildən bəri ilk dəfə olaraq Rusiya qazına Azərbaycan qazından daha çox pul xərcləyib. Haqqın.az Gürcüstanın Dövlət Statistika Xidmətinin məlumatına istinadən belə yazır. “Geostat”ın saytında yerləşdirilən məlumata görə, bu ilin yanvar-mart aylarında Tiflis Rusiya qazı üçün 100,6 milyon dollar, Azərbaycan qazı üçün isə 82,4 milyon dollar ödəyib. Azərbaycanın rəsmi statistikasına əsasən birinci rübdə Gürcüstana 700 min kubmetr qaz satılıb. Bu isə isə qazın 117,7 dollara satıldığı anlamına gəlir.

Agentliyin məlumatına görə, 2025-ci ilin birinci rübündə Gürcüstan ümumilikdə 183,05 milyon dollar dəyərində təbii qaz idxal edib. Başqa təfərrüatlar verilmir, lakin ekspertlərin fikrincə, Azərbaycan qazının idxalının həcmi hazırda Rusiya qazını üstələyir və bu, güzəştli qiymətlər, o cümlədən Türkiyə və Avropa İttifaqı ölkələrinə tranzit üçün nəzərdə tutulan imtiyazlarla əlaqədardır. 2007-ci ilə qədər Gürcüstanın əsas təbii qaz tədarükçüsü Rusiya idi. Lakin 2006-cı ildə Bakı-Tiflis-Ərzurum qaz kəmərinin istifadəyə verilməsindən, elə həmin il Gürcüstanla Rusiya arasında baş verən casus qalmaqalından və 2008-ci ilin avqust müharibəsindən sonra Tiflis Azərbaycan qazına yönəldi.

Son illər Rusiyadan qaz alışı yenidən artmağa başlayıb. Gürcüstanın İqtisadiyyat Nazirliyi bu tendensiyanı şərh edərkən bunun daxili tələbatın artması ilə əlaqədar olduğunu və Azərbaycandan tədarükün texniki və hüquqi şərtlərin icazə verdiyi hədlər daxilində həyata keçirildiyini izah edib: “Rusiya qazının idxalı yalnız minimum lazımı həcmdə həyata keçirilir və əsasən qaz sənayesində balansın doldurulması və saxlanması üçün istifadə olunur, xüsusən qışda istehlak pik həddə çatdıqda”.

Əvvəllər Gürcüstan Rusiya qazının Ermənistanla tranziti üçün həcmi 10 faizini alırdı. Daha sonra “Qazprom Export”un təzyiqi ilə müqavilənin şərtlərinə yenidən baxıldı. Sazişin təfərrüatları kommersiya məxfiliyinə görə açıqlanmır, lakin “Exo Kavkaza”nın 2024-cü ildə tənzimləmə komissiyasının məlumatlarına istinadən verdiyi məlumata görə, Rusiya qazının qiyməti min kubmetr üçün təxminən 180 dollar qiymətləndirilib.

2024-cü ilin əvvəlinə tərtib edilmiş enerji balansına əsasən, Gürcüstanın qaza olan ümumi tələbatının (3 milyard 231 milyon kubmetr) 3 milyard 17 milyon kubmetrinin Azərbay-

Rusiya Azərbaycan qazını Gürcüstanda sıxışdırır?

Birinci rübdə qaz ixracının azalması tranzit haqqına görə ödənişlərin az olması ilə bağlı ola bilər

candan, 200 milyon kubmetrinin Rusiyadan idxal hesabına ödənilməsi nəzərdə tutulmuşdu.

Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi statistikasına əsasən 2024-cü ildə Gürcüstana 322 milyon 706,07 min dollar dəyərində 3 milyard 266 milyon 196,03 min kubmetr qaz ixrac edilib. Bu göstərici ilə hesabladıqda qazın min kubmetrinin 98 dollara satıldığı aydın olur. Lakin Energetika Nazirliyinin statistikasında Gürcüstana qaz ixracının həcmi 2,4 milyard kubmetrdən bir qədər artıq göstərilir.

2024-cü ildə Gürcüstan Rusiyadan 145,7 milyon dollar dəyərində boru qazı alıb ki, bu da 2023-cü ilə müqayisədə 32 faiz çoxdur. 2023-cü ildə Gürcüstan Rusiya qazına görə 110 milyon dollardan çox pul ödəmişdi. Getdikcə artan maye qaz idxalı ilə birlikdə ötən il gürcülər Rusiyadan 180 milyon dollarlıq təbii qaz alıblar. Bunu Gürcüstanın Milli Statistika Xidmətinin məlumatları sübut edir.

Xidmətin məlumatına görə, Tiflis ötən il Bakıdan 254 milyon dollardan artıq qaz alıb. Bu rəqəm 2023-cü ilin məlumatından 19 faiz azdır. 2023-cü ildə Gürcüstan Azərbaycandan 313,4 milyon dollar həcmində qaz almışdı.

Rusiya qazının idxalı 2019-cu ildən artmaqdadır və 2023-cü ildə onun həcmi 596 milyon kubmetrə çatıb.

Ötən il isə göstəricinin 800 milyon kubmetri keçdiyi rəsmi rəqəmlərdən aydın olur.

Gürcüstanın İqtisadiyyat Nazirliyi bu il Rusiyadan təbii qaz alışıının həcmi iki dəfə artıracığını gözləyir. Bu barədə Sputnik Gürcüstan məlumat yayıb. Məlumatla görə, nazirlik 2025-ci ildə Gürcüstanın qaz istehlakının 2,8 faiz artaraq 3,32 milyard kubmetrə çatacağını proqnozlaşdırır. Və bu həcmi təxminən 400 milyon kubmetrinin Rusiyadan, qalanının Azərbaycandan alınacağı nəzərdə tutulur. Lakin son iki ilin təcrübəsini nəzərə alsaq, proqnozun reallaşmayacağını, təbii qaz idxalında Rusiyanın payının artacağını, Azərbaycanın payının isə azalacağını əvvəlcədən görmək mümkündür. Birinci rübdə əldə olunan nəticənin ilboyu davam edəcəyi bəribaşdan məlumdur.

Qeyd edək ki, Rusiyadan qaz idxalının artması Gürcüstan rəsmilərinin izahından fərqli olaraq, yalnız tələbatın artması ilə bağlı deyil. Burada Rusiyanın Avropa bazarından çıxarılan qazı postsovet ölkələrinə satmaq istəyi də mühüm rol oynayır. Aydın məsələdir ki, Avropanın rahatlıqla 350-400 dollar ödədiyi məhsulu Gürcüstana 180, hətta 200-250 dollara belə satmaq Rusiya üçün səmərəli deyil. Lakin işlək qaz quyularını bağlamaqdansa, maya

dəyəri kifayət qədər ucuz olan qazın aşağı qiymətə də olsa, kiməsə satılması daha yaxşıdır. Digər tərəfdən, Rusiya Avropaya alınmayan qazına bazar tapdığını sübut etməyə çalışır. Eyni siyasət hazırda Qazaxıstan və Özbəkistanla da yürüdüür. Moskva ucuz qiymətə qaz təklif etməklə hər iki ölkəni sürətlə öz qazına “alısdırır”. Avropaya münasibətdə baş verənlər göstərir ki, Rusiya qaz amilindən siyasi məqsədləri naminə rahatlıqla təzyiq aləti kimi istifadə edir. Bu baxımdan, həm Gürcüstanın, həm də Mərkəzi Asiya dövlətlərinin Moskvanın hazırkı və məcburiyyətdən doğan şirnikləndirici təkliflərinə ehtiyatlı yanaşmalarında fayda var.

Enerji məsələləri üzrə ekspert İlham Şabanın “Yeni Müsavat”a dediynə görə, Azərbaycanın gömrük statistikası xarici ticarətin real mənzərəsini əks etdirmir: “Mən, ümumiyyətlə, bizim gömrük statistikasında göstərilən rəqəmlərə görə nəyisə şərh etməyi düzgün saymıram. Çünki faktiki əməliyyatları deyil, bəyan edilmiş həcmi göstərir gömrük. Azərbaycan Prezidenti, SOCAR bəyan edir ki, Azərbaycan 12 ölkəyə qaz ixrac edir. Amma Gömrük Komitəsinin açıqladığı hesabatda 2024-cü ildə cəmi 6 ölkəyə qaz ixrac edildiyi əksini tapıb. Komitə hətta Azərbay-

can üçün strateji sayılan ixrac məhsulları üzrə hansısa formada təhlil xarakterli bir açıqlama da vermir ki, bunun əsasında real mənzərəni şərh edə biləsən.

Gürcüstan statistikasında da qeyri-müəyyənliklər var. Həcmi açıqlamırlar, ancaq dəyər ifadəsində enerji məhsullarını göstərir. Başqa bir tərəfdən, daim “neft və neft məhsulları idxalı” kimi termindən istifadə edirlər. Başqa bir tərəfdən qaz idxalı deyəndə bura əhalinin “balon qazı” kimi tanıdığı LPG maye qaz həcmələrini də əlavə edirlər (Rusiya birinci yerdədir bu məhsulun Gürcüstan bazarına ixracına görə). Amma o faktı ki, biz 2024-cü ildə və cari ilin I rübündə Gürcüstan bazarında mavi yanacaq satışımızı azaltmışıq. Çünki digər bazarlarda, əsasən də Avropa bazarında satış həcmimizi artırmışıq. Öz istehsalımız artsa da, ancaq daha sərfəli bazarlarda qaz satışını Azərbaycanın maraqları naminə korrekte edirik, bunu da normal bazar münasibətləri kimi qəbul etmək lazımdır. Ona görə də hesab etmirəm ki, Gürcüstan statistikasının açıqlaması Azərbaycanın qaz ixracı siyasətində nəyinsə köklü dəyişməsinə əks etdirən bir amildir. Qiymətə gəlincə, rəsmi statistikadan çıxan nəticəyə baxmayaraq, 98 dollara Gürcüstana qaz satmağımız real deyil, çünki SO-

CAR hesabatlarına baxsaq, Azərbaycanın daxili bazarında satılan 1000 kubmetr qazın maya dəyəri (hasilat, nəqliyyat və paylanma xərcləri) 90 dollardan baha başa gəlir.

Müxtəlif konfranslarda səsləndirilən ekspert mülahizələrinə görə, Gürcüstan adətən Azərbaycandan qazı 160-170 dollara alır, Rusiya qazı isə Gürcüstana 180-190 dollara başa gəlir”.

Yeri gəlmişkən, Energetika Nazirliyinin açıqladığı məlumata əsasən, 2025-ci ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycanda 16,7 milyard kubmetr təbii qaz hasil edilib. Bu qazın 4,5 milyard kubmetri “Azəri-Çıraq-Günəşli”nin, 9 milyard kubmetri “Şahdəniz”in, 0,5 milyard kubmetri “Abşeron” yatağının, 2,7 milyard kubmetrə yaxını isə SOCAR-ın payına düşüb.

Hesabat dövründə xaricə qaz satışı 8 milyard kubmetr təşkil edib. Bundan 4 milyard kubmetr Avropaya, 3,1 milyard kubmetr Türkiyəyə (o cümlədən TANAP-la 1,9 milyard kubmetr), 0,9 milyard kubmetr Gürcüstana satılıb.

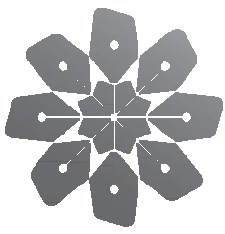
2024-cü ilin eyni dövründə ölkədə 16,7 milyard kubmetr təbii qaz hasil edildiyini nəzərə alsaq, hasilat həcmi dəyişmədiyini görürük. Ötən il qazın 4,4 milyard kubmetri “Azəri-Çıraq-Günəşli”, 9,2 milyard kubmetri “Şahdəniz”, 0,5 milyard kubmetri “Abşeron”, 2,6 milyard kubmetri SOCAR üzrə hasil olunmuşdu. Bu isə o deməkdir ki, “AÇG”dən hasilat 100 min kubmetr, SOCAR üzrə 100 min kubmetrə yaxın artıb, “Şahdəniz”də isə 200 min kubmetr azalıb.

Ötən ilin statistikasına görə, bu ilin yanvar-aprelində Azərbaycanın qaz ixracının 500 min kubmetr azaldığını görmək olar: ötən ilin eyni dövründə ixrac 8,5 milyard kubmetr təşkil etmişdi. O cümlədən Avropaya 4,2 milyard kubmetr, Türkiyəyə 3,2 milyard kubmetr, Gürcüstana isə 1,1 milyard kubmetr qaz satılmışdı. Bu isə o deməkdir ki, Avropaya ixrac 200 min kubmetr, Türkiyəyə ixrac 100 min kubmetr, Gürcüstana ixrac isə 200 min kubmetr azalıb.

Qeyd edək ki, qaz ixracında azalmanın əsas səbəbi yanvar ayında “Şahdəniz”dən sahile gedən sualtı boru xəttində yaranan problemə bağlı hasilatın məhdudlaşdırılmasıdır.

Birinci rübdə Azərbaycanın Gürcüstan üzərindən qaz ixracının azalması tranzit haqqına görə ödənişlərin az olması ilə bağlı ola bilər.

□ **Dünya SAKIT,**
“Yeni Müsavat”

**Azərbaycan
Respublikasının
Medlanın İnkişafı
Agentliyi**

Elmi-kütləvi, mədəni-maarif, təhsil proqramlarının hazırlanması

Mədəni maarif proqramları tarixi irsin qorunması, bədii-estetik zövqün formalaşdırılması və gənc nəsildə milli-mədəni dəyərlərə hörmətin aşılması baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu proqramlar vasitəsilə musiqi, teatr, ədəbiyyat, folklor, təsviri sənət, milli geyim və mətbəx kimi sahələrdə maarifləndirici fəaliyyətlər aparılır.

Ümumiyyətlə, elmi-kütləvi və mədəni maarif proqramlarının effektivliyi müasir informasiya texnologiyalarından düzgün istifadə ilə sıx bağlıdır. Televiziya və radio ilə yanaşı, "YouTube" kanalları, podkastlar, sosial media layihələri və mobil tətbiqlər bu proqramların daha geniş auditoriyalara çıxmasını təmin edir.

Bəs bu gün yetərinəcə mədəni maarif proqramları hazırlanıb, təqdim olunurmu? Cavab isə təəssüf ki, həm "bəli", həm də "xeyr" ilə ifadə oluna bilər. "Bəli" deyərək biləcəyimiz məqamlardan biri bundan ibarətdir ki, son illərdə dövlət qurumları, xüsusən Mədəniyyət Nazirliyi, regional mədəniyyət idarələri və Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bəzi maarifləndirici layihələr həyata keçirilir. Məsələn, "Azərbaycan Xalq Sənəti", "Milli Musiqi Günü", "Mədəni irsimiz" kimi layihələr çərçivəsində sənətkarlar, folklor nümunələri və tarixi abidələr təbliğ olunur.

İctimai Televiziya, Mədəniyyət kanalı və AzTV-də nadir hallarda da olsa, milli musiqi,

ədəbiyyat, teatr və irsimizə dair maarif xarakterli verilişlər təqdim olunur. Bunlara misal olaraq, "Mədəni irs", "Səhnəarxası", "Sözün sehiri" kimi proqramları göstərə bilərik.

Bundan başqa, fərdi təşəbbüslərlə yaradılmış YouTube kanalları, podkastlar və Instagram səhifələri var ki, mədəniyyətin müxtəlif sahələrini tanıtdırmaq məqsədi daşıyır. Məsələn, aşiq sənəti, milli musiqilər, xalq rəqsləri və sair.

"Xeyr" deyərək biləcəyimiz məqamlar isə ondan ibarətdir ki, mövcud proqramlar çox zaman kampaniya xarakterlidir və davamlılıqdan uzaqdır. Yeni bir dəfəlik layihə hazırlanır, təqdim olunur və sonra unudulur. Halbuki mədəni maarifləndirmə davamlı və mərhələli proses olmalıdır.

Həmçinin gənc nəslə cəlb etmək üçün müasir vizual üslub, dinamik mətnlər, interaktiv tətbiqlər lazımdır. Lakin hazırda təqdim olunan mədəni maarif proqramlarının əksəriyyəti köhnəmiş forma və üslubda təqdim olunur, bu isə onların izləyici qazanmasını çətinləşdirir.

Elm, təhsil

Milli kimlik və estetik dəyərlər niyə zəif təbliğ olunur?

Mədəni-maarif proqramları yalnız keçmişin tanıtılması deyil, həm də gələcəyin formalaşdırılmasıdır

Bundan başqa, mədəni maarif proqramları daha çox paytaxt və böyük şəhərlərdə həyata keçirilir. Regionlarda isə belə təşəbbüslər ya çox azdır, ya da ümumiyyətlə, yoxdur. Halbuki maariflənmə prosesi kənd və rayonlarda daha çox ehtiyac duyulan sahədir.

Milli mətbəx, xalq oyunları, el şenlikləri, etnoqrafik geyimlər kimi sahələr ya ümumiyyətlə işıqlandırılmır, ya da çox səthi şəkildə təqdim olunur. Hazırda mədəni maarif proqramları

nin hazırlanması sahəsində müəyyən cəhdlər olsa da, bu istiqamətdə vahid strateji konsepsiyanın və sistemli fəaliyyətin olmaması ciddi boşluq yaradır.

Mədəni maarif proqramları həm də təhsillə kifayət qədər vəhdət təşkil etmir. Məktəblərdə və ali təhsil müəssisələrində mədəniyyətlə bağlı tədbirlər, ekskursiyalar, müzakirələr sistemli şəkildə təşkil edilmir. Halbuki bu, uşaqlarda və gənclərdə milli kimlik və mədə-

ni dəyərlərə bağlılıq formalaşdırmaq üçün vacibdir.

Məzmununda dayazlıq və təkrarlanma da müşahidə olunur. Yeni ənənəvi təqdimat formatları, məsələn, yalnız ensiklopedik məlumatların sadalanması gənc auditoriyanın diqqətini cəlb etmir. Mövzuların dərin təhlili, interaktiv və yaradıcı təqdimat üsulları əksər hallarda çatışmır. Həmçinin bəzi proqramlarda mövzuların təkrar-təkrar eyni prizmadan təqdim

YENİ ÜSAVAT
N 82 (8692) 14 may 2025

olunması da izləyici üçün cəlbəediciyi azaldır.

Bəs nə etməli? Mütəxəssislər bildirir ki, ilk növbədə milli mədəniyyət strategiyası çərçivəsində uzunmüddətli maarifləndirici proqramlar hazırlanmalıdır. Bu proqramlar regional, yaşa uyğun və tematik əsasda qurulmalı, bütün əhali qruplarını əhatə etməlidir.

Yeni media imkanları geniş şəkildə istifadə edilməlidir. YouTube, TikTok, podkastlar və rəqəmsal interaktiv tətbiqlər gənclərin diqqətini cəlb etmək üçün idealdır.

Mədəniyyətin təhsilə inteqrasiyası gücləndirilməlidir. Məktəblərdə müntəzəm olaraq mədəni tədbirlər, sənətkarlarla görüşlər, yerli muzey və abidələrə ekskursiyalar təşkil olunmalıdır.

Regionlarda maarifləndirici mədəniyyət mərkəzləri yaradılmalı və yerli resurslar aktivləşdirilməlidir. Hər bir rayonun öz folkloruna, musiqisinə və sənətkarlarına əsaslanan layihələr hazırlanmalıdır.

Gənclərin iştirakçılığı təmin olunmalıdır. Yaradıcılıq müsabiqələri, açıq çağırışlar, "rəqəmsal səfirlər", bloggerlərlə əməkdaşlıq və könüllülük proqramları vasitəsilə gənclərin həm istehlakçı, həm də istehsalçı kimi iştirakına şərait yaradılmalıdır.

Məlum məsələdir ki, mədəni maarif proqramları yalnız keçmişin tanıtılması deyil, həm də gələcəyin formalaşdırılmasıdır. Cəmiyyətin öz mədəni kökləri ilə bağlı möhkəmləndirmək üçün maarifləndirici fəaliyyətlər genişlənməli, zamanla uyğunlaşdırılmalı və cəmiyyətin hər bir təbəqəsinə çatdırılmalıdır. Əks halda, yaddaşını itirən bir cəmiyyət gələcəyini də itirə bilər".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Xəlilə GƏRAY

Xalq artistinin qızı haqda sarsıdıcı xəbərlər Rasim Balayev: "Rusiyada o qədər imkanlı adamlarımız var, onlara desələr ki, bu qıza ev alınsın..."

Xalq artisti Şeyx Əbdül Mahmudbəyov "Ögey ana" və "Fəryad" filmlərinin baş qəhrəmanı, mərhum aktyor Ceyhun Mirzəyevin qızı Cəmalə Mirzəyevanın Rusiya paytaxtında küçədə yaşamasının səbəblərini açıqlayıb. Aktyor "Qaynarinfo"ya açıqlamasında bildirib ki, Ceyhun Mirzəyevin həyat yoldaşı müstəntiq olub və uzun müddət Respublika Prokurorluğunda işləyib: "Onlar gec aیلə qurmuşdular. Ceyhun yenidən bərpa olunmuşdu, yaxşı filmlər çəkirdi. Belə bir dönmədə Ceyhun dünyasını dəyişdi. Rəhmətə gedəndən bir az sonra onun həyat yoldaşı bir gün studiyaya gəldi. Hamımıza dedi ki, daha mən burada qala bilmirəm. Bakı məni Ceyhunsuz sıxır. Burada yaxşı evləri vardı, onu satdı. Nə qədər etdiksə, onu yulundan döndərə bilmədik. Qızını da götürüb getdi Rusiyaya. Qadın dedi ki, mən burada Ceyhunsuz yaşamaq istəmirəm, qohumlarım orada, mən burada. Onlar köçəndə Moskvaya getməyib. Bu qız niyə küçədə qalıb? Çox yaxşı imkanları olub".

Əbdül Mahmudbəyov uzun müddət Azərbaycanın Rusiyada səfiri olmuş, Milli Məclisin deputatı Polad Bülbüloğluna müraciət edib: "Azərbaycanın

Rusiyada səfirliyi var, niyə ora müraciət etməyib? Mədəniyyət Nazirliyinə müraciət edirəm, bu məsələ ilə maraqlanmaq lazımdır. İmkan varsa, Ceyhun Mirzəyevin qızını qaytararaq Azərbaycana. Ya da onu küçələrə salan səbəblər araşdırılmalıdır. Polad Bülbüloğlunun yaxşı əlaqələri var. Ona müraciət edirəm, belə bir aktyorun qızının taleyinə biganə qalmayaq".

Xatırladaq ki, Ceyhun Mirzəyevlə milliyyətəcə tatar olan Lidiya Qriqoryevna 1973-cü ildə ailə qurub. Cütlüyün Cəma-

lə adlı bir qızı var. Lidiya Mirzəyeva Azərbaycanda prokurorluq və ədliyyə sistemində işləyib, baş ədliyyə müşaviri olub. Lidiya xanım 11 iyun 2015-ci ildə dünyasını dəyişib.

Ceyhun Mirzəyevin xalası oğlu ilə yaxın dost olmuş və vaxtilə mərhum sənətkarla şəxsi münasibətlər qurmuş Hollandiyada yaşayan diasporun fəali, "Xudaferin" jurnalının rəhbəri Elman Mustafazadə hələ bir neçə il öncə sosial şəbəkədə belə bir açıqlama yaymışdı: "Ceyhunun ölümündən sonra,

o ağır illərdə həyat yoldaşı Bakıdakı evini satıb qızı ilə birlikdə Rusiyanın Pyatiqorsk şəhərində ev alaraq orada yaşayırdılar.

Bir neçə il bundan öncə Azərbaycan diasporunun nümayəndə heyətinin tərkibində Şimali Qafqazda olduğum dönmə bu ailəni tapa bilmədim. Dedilər harasa səfərə gediblər. Sonra bir acı xəbər məni çox sarsıtdı. Ceyhunun həyat yoldaşı rəhmətə gedib, onun gözəl-göyçək nakam qızına isə bir alçaq evlənməyə söz verib və ona öz evini satdırıb. Bir müddət

qızla birgə yaşayan oğlan bu zavallını zərərli verişlərə alışdırıb, sonra da atıb gedib. Bu xəbəri eşidən kimi həmin vilayətdə Azərbaycan diasporunun rəhbərlərindən olan Təhmasib Zeynalova zəng edib qıza sahib çıxmalarını xahiş etdim. Təhmasib bəy dəfələrlə qızla görüşüb, həttə onu müalicə etmək istəyib, təəssüf ki, qız hər bir yardımdan imtina edib".

Elman Mustafazadənin sözlərinə görə, Ceyhun Mirzəyevin qızı Cəmalə Mirzəyeva Şimali Qafqazda - Stavropol vilayətinin Pyatiqorsk şəhərində evsiz-eşiksiz sərgərdan həyatı sürür.

Cəmalə Mirzəyevanın hazırda 48 yaşı olduğu ehtimal olunur. Onun Rusiyanın paytaxtında küçədə yaşamasına dair faktlar yayımlanıb. Bu barədə "Bizimləsən" verilişində aparıcı Zaur Baxşəliyev bildirib.

Xalq artisti Rasim Balayev məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışib: "Mən Ceyhun Mirzəyevlə bir neçə filmdə iştirak etmişəm, üstəlik, yaxın olmuşuq. Onun həyat yoldaşı Lidiya xanım Bakı şəhərində prokuror idi. Ceyhun rəhmətə getdikdən sonra nəşə bir qərar verildi ki, qızını da götürüb Rusiyada qohumlarının yanına köçsün. Evləri də çox gözəl idi, yaxşı qiymətə satıldı. Sonra eşitdim ki, Lidiya xanım təxminən 2016-2017-ci illərdə rəhmətə gedib. Qızı isə bildiyim qədər ilə şair idi, şeirlər yazırdı. İndi anasının vəfatından

sonra orada nə baş verib, nə olub, mülkü və var-dövləti niyə əlindən alınıb, bu barədə məlumatım yoxdur. Rusiyada o qədər imkanlı adamlarımız var, onlara desələr ki, bu qıza ev alınsın, kömək edilsin, mənəcə, yardım göstərilər. Bizim Rusiyada nə qədər iş adamlarımız var. Amma çox müəmmaldır ki, o qız çox istedadlı idi, yadımdadır. Bəs indi niyə bu vəziyyətə düşüb, onu bilmirəm. Hesab edirəm ki, yaqin ki, Mədəniyyət Nazirliyi istəsə, nəşə kömək etmək olar. Məsələn, o qızı Bakıya dəvət edib, ona ev, iş verilə bilər. Amma bir daha deyirəm ki, o qızın bu vəziyyətə düşməsi mənim üçün müəmmaldır".

Şeyx Əbdül Mahmudbəyov "Yeni Müsavat"a bildirib ki, hələ ki müraciətinə heç bir reaksiya yoxdur: "Etdiyim müraciətlərə heç bir geri dönüş olmayıb, heç bir xəbər yoxdur. Mənə deyilən bir məlumata görə, Bakıdan bir nəfər gedib qızı tapıb, ona köməklik etmək istədiyini deyib, amma qız cavabında "mən heç kəsə danışmaq istəmirəm, heç kəsin də köməyi mənə lazım deyil" deyib. Bu məlumatın nə qədər doğru və ya yalan olduğunu bilmirəm. Heç inanmağım gəlmir. Birdən-birə nə oldu, bu qız havalandı, ya pis adamlara rast gəldimi, ya uğursuz məhəbbətim oldu, bu vəziyyətə necə düşdü, məlumatım yoxdur".

Xəlilə GƏRAY, "Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 82 (8692) 14 may 2025

Solaxaylara pis xəbər - bu xəstəliklərə daha çox meyllidirlər

Dünyadakı insanların təxminən 10 faizinin solaxay olduğu məlumdur. Lakin bu nadir xüsusiyyət əsrlər boyu təkcə fərqli əl üstünlüyü kimi deyil, eyni zamanda cəmiyyətlərdə sosial qərəzlərin hədəfi kimi də tanınıb. İndi isə yeni bir elmi tədqiqat solaxaylarla bağlı maraqlı nəticələr ortaya çıxarıb.

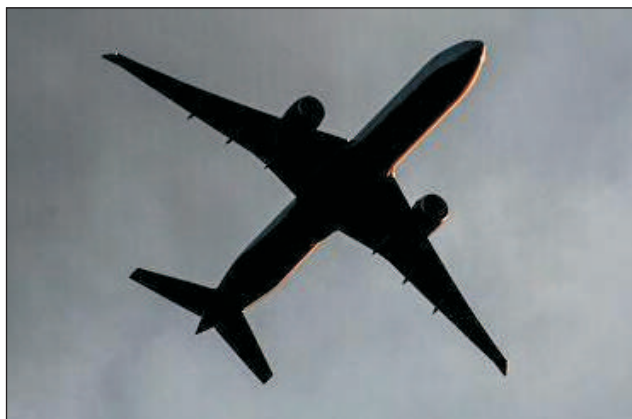
"Psychological Bulletin" jurnalında dərc edilən genişmiqyaslı meta-analiz araşdırmasına əsasən, solaxay insanların bezi nörogelişim pozğunluqlarına - xüsusən autizm, şizofreniya və disleksiya kimi dil funksiyaları ilə əlaqəli problemlərə - daha çox meylli olduqları müəyyən edilib.

Araşdırma nəticəsində məlum olub ki, solaxay və qarışıq əlliliyə malik şəxslərdə bu cür pozğunluqların rastgəlmə ehtimalı sağ əllilərə nisbətən daha yüksəkdir.

Dr. Packheiser bildirib: "Əlillik və dil funksiyaları beyində konkret sahələrə məxsus strukturlardır. Bu səbəbdən onların bir-biri ilə əlaqəli olması elmi cəhətdən məntiqlidir".

Tədqiqat həmçinin vurğulayır ki, bu əlaqə əsasən uşaqlıq və gənclik dövründə yaranan nevroloji pozğunluqlarla bağlıdır. Yetkinlik dövründə meydana çıxan depressiya kimi psixoloji problemlərlə isə birbaşa əlaqə təpilməyib.

İmtahana gecikən tələbə aviasirkətdən görün nə qədər təzminat aldı

Rusiya tələbə Türkiyəyə uçuş təyarrəyə minmə bilmədiyi üçün imtahana daxil ola bilməyib. O, buna görə daha sonra aviasirkətdən təzminat alıb.

Türkiyədə 2024-cü ilin sentyabr ayının sonuna qədər etibarlı tələbə yaşayış icazəsi olan Robert Puçkov

öten ilin mart ayında İstanbulla uçmalı idi, lakin Pulkovo hava limanındakı qeydiyyat kassasında Rusiya aviasirkətinin əməkdaşları onu təyarrəyə buraxmayıblar. Onlar iddia ediblər ki, Puçkovun Türkiyəyə daxil olmaq hüququnu təsdiq edən sənədləri yoxdur. Gənc oğlan türk universitetlərindən birində oxuduğunu və imtahana iştirak etməli olduğunu izah edib, lakin buna baxmayaraq, aviasirkət müştəriyə biletin qiymətini belə qaytarmadan bir-tərəfli qaydada daşıma müqaviləsini ləğv edib.

Ertəsi gün Puçkov Dubay vasitəsilə Türkiyəyə uçub və bu dəfə onun sənədləri ilə bağlı heç bir sual olmayıb. Lakin o, imtahana daxil ola bilməyib.

Puçkov İstanbula uçuşa buraxılmaması ilə bağlı təzminat tələb edib. Sankt-Peterburqun Frunzenski rayon məhkəməsi onun iddiasını təmin edib.

Tələbə aviasirkətdən 121 min rubldan bir qədər çox pul tələb etdiyi halda, 160 min rubl (təxminən 3300 AZN) ala bilib.

Alçıdan düz yeməyin ziyanları

Yazın başlanğıcı ilə təbiət yenidən həyat tapır, ağaclar meyvə verir və ticarət məntəqələri müxtəlif növ meyvələrlə bəzənir. Hər mövsümün öz xüsusi məhsulları olsa da, yazın ən çox arzulanan meyvələrindən biri də alçıdır. Bu meyvə tərkibindəki C, A və K vitaminləri, kalium, dəmir və antioksidantlar sayəsində sağlamlıq üçün çox faydalıdır. Bu maddələr orqanizmin müdafiə sistemini gücləndirir, dərini daha gənc göstərir və ümumi sağlamlığa müsbət təsir edir. Alça həzm sistemini dəstəkləyən və bağırsaqları normallaşdırmağa kömək edən liflərlə zəngindir, bu da qəbizlik kimi problemləri aradan qaldıra bilər. Lakin bəzi hallarda alça istehlakı tövsiyə edilmir. Mədə problemi olan insanlar reflüks, qastrit və ya mədə xorasından əziyyət çəkənlər turşuluğun təsiri ilə narahatlıq hiss edə bilərlər.

Qan təzyiqi və ya diabet xəstəliyi olan insanlar alçıdan həkimlə məsləhətləşmədən yeməməlidir. Hamilə qadınlar üçün də bu meyvə bəzi narahatlıqlara yol açır, buna görə onların istifadəsinə diqqətlə yanaşılmalıdır.

Alçıdan gündə 5-10 ədəd yemək kifayət edir. Düz əlavə olunduqda isə bu miqdar daha azaldılmalıdır.

"Apple" yeni "iPhone" modellərinin qiymətini artıracaq

"Apple" şirkəti "iPhone"nın bütün yeni modellərinin qiymətini artırmaq niyyətindədir. Şirkət qiymət artımının səbəbini yeni funksiyalar və dizayn dəyişiklikləri ilə izah edəcək. Yeni "Apple" smartfonlarının payızda təqdim ediləcəyi gözlənilir. Qeyd edək ki, ötən il ABŞ-da satılan 65 milyon "iPhone"-dan 36-39 milyon "Pro" və "Pro Max" versiyaları olub.

Bunları bilirsinizmi?

- * Bir insan həyatı boyunca iki ilini telefonda danışaraq keçirir.
- * Monakonun milli orkestrası ordusundan daha geniş bir heyətə malikdir.
- * Kanada, Qırmızıdərilili dilində "böyük kənd" mənasını verməkdədir.
- * Hindistandakı illik doğum sayı Avstraliyanın cəmi əhalisindən çoxdur.
- * Eskimo dilində qar yağıntılarının fərqlərini təsvir etmək üçün istifadə edilən iyirmidən çox söz var.
- * Dünyadakı ilk telefon rəhbərində yalnız əlli ad yer almışdı. 1878 ilin fevral ayında Connecticut New Havendə nümayiş olunmuşdu.
- * Qiymətli daşların çoxu bir neçə elementdən meydana gəlir, yalnız brilyant tamamilə karbondan meydana gəlir.
- * Ayı hər zaman şimala baxar.
- * Telefonu icad edən Aleksandr Graham Bell, arvadı və anasıyla heç bir zaman telefonda danışa bilmədi. Çünki ikisi də doğuşdan kar idi.
- * Amerikan hava yolları uçuşlarda yolçulara təqdim etdiyi naharlarda hər nimçədən bir zeytunu qaldıraraq 1987-ci ildə 40 min dollar qazanc əldə etmişdir.
- * 18 fevral 1979-cu ildə səhra çölünə qar yağmışdı.
- * Açıq bir gecədə, çıpaq gözlə iki min ayrı ulduzu görmək mümkündür.
- * Bol su tuketerek söykənmə əlamətlərini gecikdirə bilərsiniz.
- * Ağcaqanadların 9 üreysi vardır. Gözlərində isə 8000 lupa var və saniyədə 100 görüntü qəbul edə bilər!
- * Qatı yumurtanı parçalamadan kəsmək istəyirsinizsə kəsmədən əvvəl bıçağı isti su ilə isladın.
- * Yediğiniz hər banan sizə 80 dəqiqə extra enerji bəxş edir.
- * Dəvəquşları su axtardıqları üçün başlarını quma basdırırlar.
- * İngilis dilində bütün həflər 'the quick brown fox jumps over the lazy dog' cümləsində iştirak edir.
- * Qütb aylarının hamısı solaxaydır.
- * Yaşadığınız nə qədər yüksək olsa, göz altı torbalarınız o qədər az olar.

Şəkər, şirniyyat beyinə niyə lazımdır?

Şəkər beyin işləməsinə və xoşbəxtlik hormonlarının istehsalına kömək edir.

Medicina.az xəbər verir ki, endokrinoloq Albina Komissarova şəkər üçün gündəlik normanı açıqlayıb.

"Şəkər həddindən artıq istehlak edildikdə zərərli, amma qaydasında, ölçülü istehlak edildikdə orqanizmə müəyyən faydalar verir. Hər hansı digər məhsul kimi, şəkərin də müsbət və mənfi cəhətləri var, yalnız normaya riayət etmək vacibdir.

Şəkərin ilk faydası tərkibindəki sadə karbohidratlar sayəsində orqanizmin enerji ehtiyatlarını tez bir zamanda doldura bilməsidir. Şəkərin ikinci faydası beyin fəaliyyətinə müsbət təsirdir. Əbəs yerə deyil ki, imtahanlar zamanı şokolad yemək tövsiyə olunur: şəkər beyin sürətli və səmərəli fəaliyyətinə kömək edir.

Əvəzedicilər əvəzinə şəkəri seçməyin üçüncü səbəbi xoşbəxtlik hormonlarının istehsalını stimullaşdırmaqdır. Yemək yalnız əsas ehtiyacı ödəmir, həm də zövq verir, şəkər isə dadını yaxşılaşdırır. Şəkərin dördüncü faydası fermentasiya və konservant kimi xüsusiyyətləri ilə bağlıdır. Bu, pəhrizinizi şaxələndirməyə və yeməkləri daha dadlı və sağlam etməyə imkan verir.

Nəticə etibarilə, şəkər ölçülü şəkildə istehlak edilməli olsa da, enerjinin saxlanması, idrak funksiyasının və ümumi əhvalın yaxşılaşdırılmasına əhəmiyyətli töhfə verə bilər. Tövsiyə olunan gündəlik şəkər qəbulu yaş, cins və fiziki fəaliyyət səviyyəsi də daxil olmaqla, müxtəlif amillərdən asılıdır. Yetkinlər sərbəst şəkərlərin (bal, şərbət və meyvə şirələrində təbii olaraq mövcud olan əlavə şəkərlər) qəbulunu ümumi kalori qəbulunun 10%-dən azına qədər məhdudlaşdırmalıdır.

Orta hesabla böyüklər üçün bu, gündə təxminən 25-50 qram şəkər təşkil edir, bu da çay qasıqı miqdarıdır", - Komissarova qeyd edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500